

Meedoen in Geldermalsen

Beleidsplan WMO 2007-2011

Inhoudsopgave

Inleiding	4
Hoofdstuk 2: Het bevorderen van de leefbaarheid van dorpen, wijken en buurten	12
Hoofdstuk 3: Het bevorderen van maatschappelijke participatie en sociale samenhang	20
Hoofdstuk 4: Het bevorderen van de gezondheid	28
Hoofdstuk 5: Het bieden van ondersteuning, diensten en voorzieningen	32
Hoofdstuk 6: Het regisseren van preventief jeugdbeleid	39
Hoofdstuk 7: Het bieden van vrouwenopvang en het bestrijden van huislijk geweld	46
Hoofdstuk 8: Het programma maatschappelijke ondersteuning 2007-2011	48

1 Inleiding

Op 14 februari 2006 heeft de Tweede Kamer de Wet maatschappelijke ondersteuning vastgesteld. Kort na de zomer heeft ook de Eerste Kamer zijn goedkeuring aan de wet gegeven. Al ruim voor het vaststellen van de wet, zelfs voordat er een wetsvoorstel bij de Tweede Kamer was ingediend, is de gemeente Geldermalsen begonnen zich voor te bereiden op de komst van deze nieuwe wet. Niet alleen omdat de gemeente tijdig klaar wil zijn voor de uitvoering van de nieuwe wet, maar ook omdat de gemeente gelooft in de achterliggende filosofie van de wet. In een zin: gemeenten zijn in staat de ondersteuning van mensen met beperkingen beter te organiseren dan nu het geval is, kunnen een belangrijke rol spelen in het versterken van de sociale samenhang en kunnen zorgen dat iedere inwoner in staat wordt gesteld volwaardig aan het maatschappelijk leven deel te nemen. In juni 2005 vond een eerste brainstormbijeenkomst plaats met deskundigen, inwoners en professionals, gevolgd door een verkennende discussie in de gemeenteraad. Als vervolg op deze eerste discussies heeft de gemeente een viertal werkgroepen ingesteld bestaande uit vertegenwoordigers van cliëntengroepen, vrijwilligersorganisaties en professionele partners van de gemeente. Met deze werkgroepen is in de periode oktober tot december verkend op welke punten het gemeentelijk beleid en de onderlinge samenwerking verbetering, aanpassing of aanvulling behoeven in het licht van de doelstellingen van de WMO. De aanbevelingen van deze werkgroepen, neergelegd in de kadernotitie WMO (10 januari 2006), zijn door de gemeenteraad onderschreven.

In 2006 is gewerkt aan de daadwerkelijke invoering van de WMO. Na vaststelling van de wet in de Tweede Kamer is een start gemaakt met het opstellen van een Verordening maatschappelijke ondersteuning die in plaats komt van de Verordening voorzieningen gehandicapten. In regionaal verband is een aanbestedingstraject voor hulp in het huishouden voorbereid. In beide trajecten zijn de Cliëntenraden (WVG en WWB) en de Seniorenraad formeel en informeel om advies gevraagd. Na vaststelling van de wet in de Eerste Kamer is de aanbestedingsprocedure gestart en is de Verordening maatschappelijke ondersteuning naar de gemeenteraad gestuurd.

1.1 Het beleidsplan-WMO

De WMO schrijft voor dat gemeenten beleid formuleren op negen 'prestatievelden' (zie volgende pagina). Dit beleid moet telkens voor de duur van vier jaar worden vastgelegd in een of meerdere plannen die door de raad worden vastgesteld. Dit plan vormt de eerste aanzet voor een meerjarig WMO-programma. Gezien de werkzaamheden die de invoering van de WMO met zich meebrengt en het grote aantal projecten waarmee de gemeente op dit moment bezig is, heeft het college besloten het aantal nieuwe projecten te beperken. Een aanzienlijk deel van de projecten die in deze nota zijn opgenomen, zijn al eerder in gang gezet. Enkele projecten zijn nieuw (netwerkondersteuning (3), het loket en Schuldhulpverlening (5) en het experiment opvoedingsondersteuning (6)). Naast het programma - waarin de beleidsprioriteiten voor de komende periode zijn benoemd - wordt in de verschillende hoofdstukken van de nota een overzicht gegeven van het gemeentelijke beleid op het gebied van de negen prestatievelden. Elk hoofdstuk begint met een algemene doelstelling. Deze doelstellingen vormen de 'missie' van de gemeente bij het vormgeven van beleid. Dat betekent dat bij het vormgeven van nieuw beleid of het maken van nieuwe (ruimtelijke) plannen, ook recht moet worden gedaan aan de genoemde doelstellingen. Hierbij kan worden gedacht aan ruimtelijke plannen,

zoals de Plantage, Rivierenwijk, de Stationsomgeving en de centrumvisie. Ook het subsidiebeleid – dat in 2007 wordt herzien – zal meer in het teken worden geplaatst van de genoemde doelstellingen. De hoofdstukken volgen niet een op een de negen prestatieve lden. Er is gekozen voor een structuur die beter aansluit bij de onderlinge samenhang tussen verschillende prestatievelden. Alle negen prestatievelden zijn wel verwerkt in de nota. In een aantal hoofdstukken zijn in de nota meer beleidsterreinen beschreven dan in de WMO wordt voorgeschreven. Hiervoor heeft het college gekozen om de samenhang van verschillende beleidsterreinen goed in beeld te brengen.

Prestatievelden WMO	Hoofdstukken nota
1 Zorgen voor sociale samenhang en leefbaarheid in wijken	2 Het bevorderen van de leefbaarheid van dorpen, wijken en buurten (prestatieveld 1)
2 Preventieve voorzieningen voor kinderen, jeugdigen of ouders met problemen	3 Het bevorderen van maatschappelijke participatie en sociale samenhang (prestatieveld 1, 4 en 5)
3 Voorlichting en advies over maatschappelijke ondersteuning	4 Het bevorderen van de gezondheid (prestatieveld 2, 8 en 9)
4 Ondersteuning van mantelzorgers en vrijwilligers	5 Het bieden van ondersteuning, diensten en voorzieningen (prestatieveld 3, 4 en 6)
5 Het bevorderen van de deelname aan het maatschappelijk verkeer en het zelfstandig functioneren van mensen met een beperking.	6 Het regisseren van preventief jeugdbeleid (prestatieveld 2)
6 Het verlenen van voorzieningen aan mensen met beperkingen	7 Het bieden van vrouwenopvang en het bestrijden van huiselijk geweld (prestatieveld 7)
7 Voorzieningen voor maatschappelijke opvang, vrouwenopvang en mededing huiselijk geweld	
8 Het bevorderen van openbare geestelijke gezondheidszorg	
9 Het voeren van verslavingsbeleid	

NB. De prestatievelden 7, 8 en 9 worden regionaal georganiseerd

De hoofdstukken van de nota hebben een gelijke indeling. Elk hoofdstuk begint met een algemene doelstelling. De volgende paragrafen hebben betrekking op verschillende beleidsterreinen die onder het betreffende hoofdstuk zijn opgenomen. De hoofdstukken 2 tot en met 6 worden samengevat in hoofdstuk 8. Gezien de geringe tijd die beschikbaar is geweest voor het opstellen van deze eerste WMO -nota, wil het college halverwege de komende periode een tussentijdse evaluatie uitvoeren en in overleg met de gemeenteraad, inwoners en partners het Programma maatschappelijke ondersteuning actualiseren. Het inleidende hoofdstuk

van de nota wordt medio 2007 geactualiseerd. Op dat moment is duidelijk wat de uitkomsten zijn van de regionale trajecten en bestaat meer duidelijkheid over de inkomsten.

Missie gemeente Geldermalsen op het gebied van maatschappelijke ondersteuning (gebaseerd op de missie in de kadernota Wmo, 10 januari 2006)

2. De gemeente bevordert de leefbaarheid van de dorpen. Het beleid van de gemeente streekt ertoe
 - in de dorpen van Geldermalsen voldoende woningen en voorzieningen te realiseren en te behouden waardoor het voor zoveel mogelijk inwoners mogelijk is lang (zelfstandig) in de dorpen te blijven wonen;
 - positieve aspecten van de eigenheid van de dorpen te behouden, te belichten en te stimuleren;
 - de dorpseconomie te stimuleren door het bevorderen van recreatie en toerisme op een manier die bijdraagt aan het behoud van landschap en natuur;
 - te zorgen voor vervoer van en naar de dorpen;
 - de veiligheid in de dorpen te behouden en waar mogelijk te versterken en overlast tegen te gaan.

3. De gemeente zet zich in voor het bevorderen van maatschappelijke participatie en sociale samenhang. Het gemeentelijk beleid richt zich op:
 - het vinden van nieuwe dragers voor vanzelfsprekende betrokkenheid van bewoners bij elkaar¹;
 - het stimuleren van maatschappelijke participatie van inwoners door deelname aan werk en/of andere zinvolle activiteiten;
 - het ondersteunen van ouderen, mensen met een beperking en mensen met een psychisch probleem bij het volwaardig deelnemen aan de samenleving;
 - het inrichten van de openbare ruimte op een manier die sociale samenhang bevordert en obstakels voor participatie wegneemt.

4. De gemeente stimuleert en ondersteunt de gezondheid van haar inwoners. De gemeente voert een lokaal gezondheidsbeleid dat zich richt op:
 - het bieden van voorzieningen voor openbare geestelijke gezondheid;
 - het geven van gezondheidsvoorlichting;
 - het optimaal bereikbaar maken van gezondheidsvoorzieningen;
 - zorgdragen voor de uitvoering van preventieve taken op dit beleidsterrein.

5. De gemeente streeft naar verbetering van de gemeentelijke dienstverlening, waarbij de

¹ Draggers voor vanzelfsprekende betrokkenheid zijn ontmoetingsplaatsen, (buurt)activiteiten en instituten of personen die een 'makelaarsfunctie' vervullen tussen bewoners. Draggers waren vroeger bijvoorbeeld de kerk, de dominee, de weekmarkt, de buurvrouw die altijd bij de ouden van dagen langs ging, etc. Veel van deze dragers zijn verdwenen of hun betekenis is minder groot geworden.

vragen van de burger, bezoeker en ondernemer het uitgangspunt zijn. Doelstellingen van het beleid zijn:

- mensen met een beperking de mogelijkheden te bieden zelfstandig deel te nemen aan het maatschappelijk leven, hen in staat stellen een huishouden te voeren, zich te verplaatsen in en om de woning, zich lokaal te verplaatsen per vervoermiddel en medemensen te ontmoeten en op basis daarvan sociale verbanden aan te gaan;
- een integrale toegang te organiseren tot zoveel mogelijk vormen van zorg, ondersteuning, diensten, voorzieningen en vrijwillige hulp;
- het beschikbaar stellen van toegankelijke en laagdrempelige informatie over maatschappelijke ondersteuning.

6. Kinderen in Geldermalsen horen op te groeien in een gezonde en pedagogisch en sociaal stabiele omgeving. Het gemeentelijk beleid richt zich op het voorkomen en waar nodig (helpen) oplossen van problemen, door:

- samen met partners ondersteuning en advies te bieden aan ouders en ook aan professionals in kinderopvang, peuterspeelzalen en scholen bij de begeleiding en opvoeding van kinderen;
- te investeren in een veilige en gezonde leefomgeving, in goede gezondheidszorg, kinderopvang en onderwijs;
- te zorgen dat ouders elkaar (al dan niet onder professionele begeleiding) kunnen ontmoeten en kunnen ondersteunen en adviseren bij opvoedingsvragen;
- het samen met partners snel onderkennen van problemen en voorkomen dat een probleemsituatie verergert.

7. *De gemeente werkt aan het voorkomen en terugdringen van huiselijk geweld, door:*

- *In samenwerking met partners te zorgen dat geweld na constatering zo snel mogelijk stopt;*
- *de gevolgen van geweld voor slachtoffers te minimaliseren door een goed hulpaanbod;*
- *door snelle signalering, goede informatievoorziening en adequate doorgeleiding naar achterliggende voorzieningen recidive te voorkomen.*
- *door mee te werken aan de landelijke campagne tegen huiselijk geweld*

1.2 Regionale samenwerking

De gemeenten in Rivierenland bereiden een aantal aspecten van de WMO gezamenlijk voor. Het is nog te vroeg om definitieve uitspraken te doen over de uitkomsten van deze trajecten.

Aanbesteding huishoudelijke verzorging

De wijze waarop de gemeenten in Rivierenland hebben aanbesteed gaat ervan uit dat gemeenten en cliënten meer zijn gebaat bij zorgaanbieders die concurreren op kwaliteit dan zorgaanbieders die (extreem) lage prijzen rekenen voor hun product. In de zorgsector is weinig ervaring met prijsconcurrentie. Het is daarom moeilijk te zeggen hoe een concurrentieslag zou uitpakken voor de kwaliteit van de geleverde diensten. Om die reden is besloten de prijs voor de aan te besteden diensten als gemeenten zelf vast te stellen. Hiervoor is in regionaal

verband gekozen. Kern van dit model is dat gemeenten de prijs bepalen en de aanbieders vervolgens laten concurreren op de kwaliteit die zij willen aanbieden. Aan aanbieders wordt geen vaste afname beloofd. Hoe beter hun kwaliteit, hoe meer klanten voor deze aanbieder zullen kiezen. Met de aanbieders worden raamcontracten gesloten. Kleine aanbieders hoeven niet bang te zijn dat ze door grote worden weggeconcurrerd. De keuzevrijheid van de klant staat voorop in dit model (in de dienstverlening binnen het loket wordt hier inhoud aan gegeven). In het bestek is een minimumpakket aan eisen opgenomen waaraan zorgaanbieders dienen te voldoen om in (een deel van) de regio hulp in de huishouding te mogen aanbieden. In Geldermalsen hebben klanten na 1 januari 2007 de keuze uit twaalf aanbieders.

Digitaal loket

De gemeente Tiel werkt aan de vormgeving van een digitaal loket. In eerste instantie gaat het om een digitaal ontsloten sociale kaart waar inwoners en hulpverleners zelf kunnen nagaan welke voorzieningen en diensten er in de regio worden geleverd. Tiel heeft een contract met INVIS gesloten. Een vervolgstap in dit project is om aan het digitale loket functies te koppelen die het mogelijk maken om rechtstreeks aanvragen te doen via het internet, de afhandeling van de aanvraag te kunnen volgen en de besluiten die worden genomen te ontsluiten voor meerdere professionele instanties.

De andere gemeenten in Rivierenland hebben besloten alvorens tot ontwikkeling van digitale WMO - dienstverlening over te gaan, de ontwikkelingen in Tiel te volgen. Als het pakket dat Tiel ontwikkelt aansluit bij de wensen en systemen van de andere gemeenten, kunnen deze daar mogelijk gebruik van maken. Voordeel hiervan zou zijn dat er een digitaal loket kan worden ontwikkeld voor de hele regio. Ook heeft een gezamenlijk optrekken kostenvoordelen. Inmiddels heeft het college besloten INVIS aan te kopen als digitale loketvoorziening voor Geldermalsen. In het eerste kwartaal van 2007 wordt het digitale loket voor Geldermalsen opgebouwd.

Toeleiding naar zorg en ondersteuning

Gemeenten krijgen in de WMO de expliciete taak om de afstemming te regelen tussen de AWBZ-zorg en ondersteuning in het kader van de WMO. Aangezien de toegang tot AWBZ-zorg regionaal is georganiseerd, ligt regionale samenwerking op dit terrein voor de hand. Veruit de meeste informatievragen en eerste contacten met betrekking tot aanvragen voor zorg en voorzieningen komen telefonisch binnen. Juist bij telefonische dienstverlening speelt de fysieke nabijheid van een dienstverlener geen rol. Vandaar dat wordt onderzocht of de gemeenten in de regio samen met het CIZ een telefonische frontoffice kunnen opzetten. In het eerste kwartaal 2007 zal dit bekend zijn. Deze gezamenlijke frontoffice verstrekt informatie (over regionale, landelijke en lokale voorzieningen en diensten op het gebied van wonen, welzijn en zorg) en geleid door naar de juiste achterliggende instantie. Door gezamenlijk op te trekken kan een betere bereikbaarheid en een grotere professionaliteit worden gegarandeerd.

1.3 Het wettelijk en financieel kader

De WMO is een kaderwet. Dat wil zeggen dat de wet niet gedetailleerd voorschrijft hoe gemeenten de wet uit dienen te voeren. De WMO geeft de gemeenten een aantal opdrachten en stelt kaders waarbinnen die opdrachten moeten worden uitgevoerd.

De WMO-nota

In de WMO worden negen prestatievelden benoemd. De wet schrijft voor dat de gemeenteraad voor de duur van maximaal vier jaar een of meer plannen vaststelt 'die richting geven aan de door de gemeenteraad en het college van burgemeester en wethouders te nemen beslissingen betreffende maatschappelijke ondersteuning'. Over de beslissingen zelf spreekt de wetgever zich in de WMO niet uit. Wel schrijft de wet voor dat in het plan of de plannen in ieder geval wordt aangegeven:

- a. wat de gemeentelijke doelstellingen zijn op de negen prestatievelden;
- b. hoe de gemeente het beleid samenhangend uitvoert;
- c. welke resultaten de gemeente wenst te behalen;
- d. hoe de kwaliteit van de maatschappelijke ondersteuning in de gaten wordt gehouden;
- e. hoe de gemeente ervoor zorgt dat gebruikers van individuele voorzieningen keuzevrijheid hebben;
- f. op welke wijze de gemeente rekening houdt met de behoeften van kleine doelgroepen.

De verordening

De wet schrijft verder voor dat de gemeente in een verordening vastlegt aan de hand van welke regels de gemeente individuele voorzieningen verleent aan mensen met een beperking en onder welke voorwaarden mensen die aanspraak hebben op dergelijke voorzieningen recht hebben op het ontvangen van die voorziening in natura, het ontvangen van een financiële tegemoetkoming of een persoonsgebonden budget. De verordening moet bovendien een bepaling bevatten over de wijze waarop de gemeente de individuele voorzieningen afstemt op de persoonlijke situatie van de aanvrager en een bepaling over de wijze waarop de voorzieningen worden afgestemd op voorzieningen die onder de AWBZ worden verstrekt.

Uitgangspunt bij het verstrekken van individuele voorzieningen is het 'compensatiebeginsel'. Als gevolg van dit beginsel in de wet is de gemeente verplicht voorzieningen te verstrekken die mensen met een beperking in staat stellen:

- a. een huishouden te voeren;
- b. zich te verplaatsen in en om de woning;
- c. zich lokaal te verplaatsen per vervoermiddel;
- d. medemensen te ontmoeten en op basis daarvan sociale verbanden aan te gaan.

Overgangsregeling

Ook bevat de wet een overgangsregeling die voorschrijft dat een verordening drie maanden voor inwerkingtreding door de gemeenteraad moet zijn vastgesteld. Tot de inwerkingtreding van de verordening gelden de oude regels voor het verstrekken van individuele voorzieningen zoals die zijn opgenomen in de WVG en de AWBZ.

De verordening is voor 1 oktober door de gemeenteraad vastgesteld en treedt daarom in werking op 1 januari 2007. Aanvragen die tot 31 december 2006 zijn ingediend, zijn behandeld op grond van de regels in de WVG en de AWBZ. Aanvragen die vanaf 1 januari worden ingediend, worden behandeld op grond van de nieuwe verordening.

Voor mensen die bij de inwerkingtreding van de wet al een AWBZ-voorziening hebben, is in de wet bepaald dat het indicatiebesluit dat voor deze voorziening is afgegeven, geldig blijft tot maximaal een jaar na 1 januari 2007. Dat betekent dat in het eerste jaar na de inwerkingtreding van de WMO alle gebruikers van huishoudelijke hulp een nieuwe beschikking moeten krijgen van de gemeente. Voor reeds afgegeven WVG-voorzieningen is geen speciale regeling opgenomen. Besluiten ten aanzien van de toekenning van een WVG-voorziening blijven ook onder de WMO geldig.

De Algemene Maatregel van Bestuur

Een aantal elementen van de WMO is uitgewerkt in een Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB). De belangrijkste is de eigen bijdragesystematiek van de WMO. In de AMvB zijn de grenzen opgenomen waarbinnen gemeenten eigen bijdragen mogen heffen.

Het financiële kader

De extra middelen die voor de WMO in het gemeentefonds worden opgenomen, zijn gebaseerd op de gerealiseerde uitgaven voor huishoudelijke verzorging in 2005. Daarnaast worden de middelen van een aantal subsidieregelingen in het gemeentefonds gestort (zie tabel 2). De belangrijkste hiervan is de regeling Diensten bij wonen met zorg. Deze regeling is bestemd om mensen met een verblijfsindicatie voor een verzorgings- of verpleeghuis die zelfstandig blijven wonen te ondersteunen. Dit 'macrobudget' is niet zoals de andere middelen in het gemeentefonds gekoppeld aan de rijksuitgaven (hoe minder het rijk uitgeeft, hoe minder geld er in het gemeentefonds gaat), maar aan het aantal extramuraal wonende ouderen. Dat betekent dat het macrobudget met de vergrijzing meegroeit.

Op landelijk niveau is het budget voor 2006 dus gelijk aan dat van 2005. Tussen gemeenten onderling bestaan echter verschillen in uitgaven. Deze worden verklaard door lokale omstandigheden (de ene gemeente is bijvoorbeeld meer vergrijsd dan de andere), maar vooral door de wijze waarop in het verleden de indicatiestelling heeft plaatsgevonden. Tussen de RIO's (nu CIZ) bestonden in het verleden grote verschillen. Dit heeft tot gevolg dat er voordeelgemeenten en nadeelgemeenten zijn.

De eerste jaren (2007 tot en met 2009) wordt er gewerkt met een zogenaamd 'historisch budget'. De werkelijke uitgaven in de verschillende gemeenten zijn uitgangspunt voor de verdeling van het macrobudget over de gemeenten. Na drie jaar (2010) gaat een objectief verdeelmodel in werking. Dat betekent dat voordeelgemeenten (ten opzichte van eerdere berekeningen) de komende jaren hun budget zien toenemen en nadeelgemeenten hun budget zien afnemen. Geldermalsen is noch een voordeel, noch een nadeelgemeente.

Of het budget toereikend zal blijken te zijn in het eerste jaar, is in grote mate afhankelijk van de ontwikkeling van het aantal toegekende uren zorg tussen 2005 en 2007. Op dit moment zijn er hierover geen betrouwbare gegevens beschikbaar. In het eerste jaar zullen met name de uitvoeringskosten naar verwachting hoger zijn dan de inkomsten als gevolg van aanloop- en implementatiekosten die niet uit de toegekende budgetten kunnen worden gefinancierd. Als blijkt dat de uitvoeringskosten van gemeenten in totaal structureel hoger zijn dan de daarvoor verstrekte vergoeding in het gemeentefonds, wordt het macrobudget daarop aangepast. Hiertoe worden de uitvoeringskosten door een onafhankelijke partij gemonitord.

Hieronder wordt een financieel overzicht gegeven vanuit de verschillende invalshoeken:

Tabel 1: een overzicht van de nieuwe inkomsten met betrekking tot de hulp in de huishouding en de uitvoeringskosten zoals deze in de septembercircularie 2006 staan vermeld.

Tabel 2: een overzicht van de subsidies AWBZ die in 2007 naar het gemeentefonds worden overgeheveld. Deze subsidies zijn bestemd voor bestaande instellingen of regionale projecten. Voor de CVTM-gelden zijn voor 2007 regionaal afspraken gemaakt.

Tabel 3: de totalen per hoofdstuk in de nota. Hierbij zijn niet de uren van de sector Samenleving opgenomen

Tabel 1 Overzicht nieuwe inkomsten voor de gemeente Geldermalsen voor Hulp bij het Huishouden uit de septembercircularie van het Gemeentefonds

Huishoudelijke verzorging (ex. PGB's)	PGB's huishoudelijke verzorging	Uitvoeringskosten
€ 1.384.019, -	€ 118.603, -	€ 88.243, -*

Tabel 2 Overzicht AWBZ-subsidies die in 2007 naar het gemeentefonds worden overgeheveld.

Coördinatie vrijwillige thuiszorg en mantelzorg (CVTM)	14.238
Vorming training en advies (VTA)	1.851*
Besluit bijdrage AWBZ-gemeenten (BBAG) (als inkomst bij de WVG opgenomen)	52.877
Collectieve preventie GGZ (CPGGZ)	13.231*

Bron: septembercircularie 2006

Tabel 3 Uitgaven van de hierna volgende hoofdstukken (begroting 2007)

Het bevorderen van de leefbaarheid van dorpen, wijken en buurten	459.332
Het bevorderen van maatschappelijke participatie en sociale samenhang	636.448
Het bevorderen van de gezondheid	1.116.748
Het bieden van ondersteuning, diensten en voorzieningen	2.990.156
Het regisseren van preventief jeug dbeleid, (inclusief onderwijshuisvesting en leerlingenvervoer)	2.349.939
Het bieden van vrouwenopvang en het bestrijden van huislijk geweld	6.320
TOTAAL	7.558.943

Bron: totalen van de hoofdstukken 2 tot en met 6

NB. Behalve de posten met een sterretje zijn de bedragen uit tabel 1 tot en met 3 ook verwerkt in de hoofdstukken.

Hoofdstuk 2 Het bevorderen van de leefbaarheid van de dorpen

2.1 Algemene doelstelling van het beleid

De gemeente bevordert de leefbaarheid van de dorpen. Het beleid van de gemeente strekt ertoe

- in de dorpen van Geldermalsen voldoende woningen en voorzieningen te realiseren en te behouden waardoor het voor zoveel mogelijk inwoners mogelijk is lang (zelfstandig) in de dorpen te blijven wonen;
- positieve aspecten van de eigenheid van de dorpen te behouden, te belichten en te stimuleren;
- de dorpseconomie te stimuleren door het bevorderen van recreatie en toerisme op een manier die bijdraagt aan het behoud van landschap en natuur;
- te zorgen voor vervoer van en naar de dorpen;
- de veiligheid in de dorpen te behouden en waar mogelijk te versterken en overlast tegen te gaan.

2.2 Algemeen

Het eerste prestatieveld dat in de WMO wordt genoemd, luidt: 'het bevorderen van de sociale samenhang in en leefbaarheid van dorpen, wijken en buurten'. In deze nota is ervoor gekozen de onderdelen van dit prestatieveld onder te verdelen in de hoofdstukken 2 en 3. Het eerste hoofdstuk handelt over leefbaarheid. Leefbaarheid wordt eng gedefinieerd door hieronder alleen wonen, voorzieningen, cultuur, bereikbaarheid en veiligheid te brengen. Ook toerisme en recreatie wordt onder het onderwerp 'leefbaarheid' geschaard omdat hiermee de dorpseconomie wordt ondersteund en daarmee het voorzieningenniveau. Het element 'sociale samenhang' wordt behandeld in hoofdstuk 3. In dat hoofdstuk wordt tevens aandacht besteed aan het vrijwilligerswerk.

2.3 Wonen en voorzieningen

Wonen

In de periode van 2000 tot en met 2004 heeft de gemeente Geldermalsen 809 woningen opgeleverd. Van deze woningen is 88% een koopwoning, in meerderheid in de middelhoge en hogere prijsklasse. In het woningbouwprogramma van de gemeente wordt rekening gehouden met een groei van de bevolking tot 2015 met ca 4.500 inwoners, afhankelijk van de keuze van de doelgroep. Het aantal woningen neemt in deze periode toe met 1.730.

Het aantal 65-plussers neemt de komende 10 jaar naar verwachting toe met 1.300 personen. Dat betekent dat een steeds groter deel van de woningmarkt geschikt zal moeten zijn voor ouderen.

De provincie heeft richtlijnen gegeven voor de gemeentelijke woningprogramma's. De gemeente Geldermalsen heeft deze richtlijnen in 2006 vertaald in de woonvisie 'Wonen in Geldermalsen'. Concreet betekent dit dat er de komende periode meer aandacht zal zijn voor starters, ouderen en mensen met lagere inkomens. In het coalitieakkoord 'Samen voor resultaat' is deze doelstelling bekrachtigd. De doelstellingen in de woonvisie zijn daarmee leidend voor het woonbeleid van de gemeente voor de komende periode. Bij woonprojecten die in de komende jaren worden uitgevoerd fungeren de uitgangspunten in de woonvisie en in deze nota als

toetsingskader voor keuzes ten aanzien van doelgroepen waarvoor wordt gebouwd, de structuur en de inrichting van buurten en wijken en de voorzieningen die worden gerealiseerd.

Voorzieningen

Voorzieningen in de kleine kernen staan al geruime tijd onder druk. Veel detailhandel is verdwenen uit de dorpen. Ook andere voorzieningen, zoals horeca en verenigingen (dreigen te) verdwijnen door een gebrek aan klandizie. Voor de meeste inwoners van de dorpen is dit geen probleem. Zij kunnen in aangrenzende grotere kernen terecht voor hun dagelijkse levensbehoeften. Dit geldt niet of in mindere mate voor mensen met een beperking, ouderen en mensen die om uiteenlopende redenen minder mobiel zijn. Het verdwijnen van voorzieningen uit de kernen draagt het gevaar in zich dat kleine kernen op termijn voor deze groepen niet langer leefbaar zijn. De gemeente werkt aan het versterken van het voorzieningenniveau in Beesd en Geldermalsen. Daarnaast zijn in het coalitieakkoord doelstellingen geformuleerd met betrekking tot voorzieningen in Gellicum en Enspijk. Bij het vormgeven van het beleid ten aanzien van de voorzieningen in de kernen wordt nauw samengewerkt met partners op het gebied van wonen, welzijn en zorg.

De gemeente draagt verder bij aan de voorzieningen in kernen door accommodaties te ondersteunen voor onderwijs-, sport- en welzijnsactiviteiten. De gemeente wil zorg dragen voor een basisaanbod van algemene welzijnsvoorzieningen, zonder hierbij de eigen verantwoordelijkheid van de burgers onnodig over te nemen. Instellingen die welzijnsdiensten aanbieden die passen in de beleidsuitgangspunten van de gemeente komen in aanmerking voor subsidie. Het Welzijnsplan 2004 – 2007 en na 1 januari 2007 deze WMO -nota dient als basis voor de beoordeling van aanvragen. De uitwerking hiervan en de procesgang (binnen de financiële grenzen) zal in de eerste helft van 2007 afgerond worden (zie ook paragraaf 3.5).

Naar aanleiding van de aanbevelingen die in de kadernotitie WMO zijn gedaan, neemt de gemeenteraad het initiatief bij het opstellen van een integrale visie op wonen, welzijn, zorg en leefbaarheid.

2.4 Cultuur en identiteit

Cultuurbeleid wordt in deze nota beschouwd vanuit het perspectief van leefbaarheid. Cultuurbeleid draagt bij aan het benadrukken en stimuleren van de eigenheid van de kernen van Geldermalsen. Die eigenheid is van belang omdat mensen die zich herkennen in hun omgeving, daarvan genieten en zich daarin thuis voelen daar zuinig en betrokken mee zullen omgaan.

Activiteiten die de gemeente in dit kader ondersteunt richten zich bijvoorbeeld op bescherming, behoud en ontwikkeling van de kwaliteit van natuur en landschap, het instandhouden en uitbreiden van het aantal hoogstamfruitbomen. Hiervoor is het hoogstamfruitproject gestart. Ook een goed beheer van gemeentelijke hoogstamfruitbomen is in dit kader van belang. De gemeente neemt deel aan de landelijke boomfeestdag en subsidieert natuur- en milieueducatie. De gemeente is in samenwerking met de gemeenten Lingewaal en Neerijnen gestart met het opstellen van een landschapsontwikkelingsplan (LOP). Dit plan heeft tot doel de kwaliteit van het landschap in de gemeente te behouden en door gerichte projecten te versterken.

Een ander element van het cultuurbeleid betreft de bescherming van archeologische monumenten. Het instandhouden van Fort Asperen neemt daarin een bijzondere plaats in. Het fort wordt gebruikt voor educatieve projecten op het terrein van kunst, cultureel erfgoed en natuur. In dit verband is eveneens van

belang dat de gemeente participeert in het project Nieuwe Hollandse Waterlinie, waarin cultuurhistorische waarden worden ontwikkeld en gestimuleerd.

2.5 Recreatie en toerisme

Recreatie en toerisme worden gestimuleerd met specifieke projecten en a lgemeen beleid waarbij rekening wordt gehouden met cultuur- en natuurwaarden (de gemeentelijke nota is vastgesteld in 2005). Recreatie en toerisme dragen bij aan de dorps economie en daarmee aan het lokale voorzieningenniveau. Uitgangspunt voor de gemeente is dat recreatie en toerisme geen schade toebrengen aan natuur en milieu. De gemeente voert een actief beleid gericht op het stimuleren van kleinschalige en extensieve vormen van recreatie en toerisme en richt zich daarbij met name op senioren en gezinnen met jonge kinderen. De gemeente voert periodiek overleg met een werkgroep van ondernemers waarin knelpunten worden besproken en zomogelijk opgelost (hiervoor heeft de werkgroep een budget van € 25.000, -). Ook in regionaal verband (Rivierenland) wordt samengewerkt, bijvoorbeeld aan de verbetering van fiets- en wandelroutes.

Sinds 2004 is de geschatte omzet die door recreatie en toerisme wordt gemaakt in Geldermalsen met 54% toegenomen. In 2008 zal de Wet openluchtrecreatie naar verwachting worden ingetrokken, waarmee gemeenten een grotere beleidsvrijheid krijgen om toeristische en recreatieve activiteiten in bestemmingsplannen te regelen. In de regio wordt door het Regionaal Bureau voor Toerisme een discussie voorbereid over de keuzes die de gemeenten daarbij kunnen maken.

2.6 Openbaar vervoer

Het openbaar vervoer van en naar de dorpen valt onder de verantwoordelijkheid van de provincie. De gemeente heeft daarover geen zeggenschap. Naast het reguliere openbare vervoer kende de regio Rivierenland een collectief vraagafhankelijk vervoerssysteem, de Regiotaxi Rivierenland. De regiotaxi is bedoeld voor mensen die vanwege fysieke beperkingen niet in staat zijn gebruik te maken van het reguliere openbare vervoer als verplaatsingsmiddel om in hun vervoersbehoefte te voldoen, bijvoorbeeld omdat de bushalte te ver van hun huis gelegen is, of omdat overstappen voor hen fysiek niet goed mogelijk is. De Verordening maatschappelijke ondersteuning biedt de mogelijkheid voor inwoners met een beperking om gebruik te maken van de regiotaxi. Het gebruik van regiotaxi is de afgelopen jaren toegenomen. In 2005 werden door inwoners van Geldermalsen 32.000 zones gereden per regiotaxi. In 2006 is het collectief vraagafhankelijk vervoer voor een nieuwe periode aanbesteed.

Met ingang van 1 januari 2007 heeft de bovengenoemde overname door de provincie de volgende veranderingen opgeleverd:

- de naam is Regiotaxi Gelderland geworden;
- Personen- en Zorgvervoer Nederland (PZN) verzorgt voor heel Gelderland de ritaanname;
- dit kan voor heel Gelderland op nummer 0900-0276;
- voor reizigers met een WMO- indicatie blijft de prijs per OV-zone maximaal € 0,45;
- reizigers zonder WMO – indicatie betalen per OV- zone € 1,75

Naast het reguliere openbaar vervoer en de Regiotaxi rijden er door vrijwilligers bemenste buurtbussen tussen Leerdam en Geldermalsen en tussen Tricht, Buurmalsen en Est; en is de SWOTO-bus actief.

2.7 Veiligheid

Een belangrijk element van de leefbaarheid van de dorpen is de (ervaren) veiligheid. Het gaat daarbij zowel om het bevorderen van de sociale veiligheid, als om het bestrijden van criminaliteit en het vergroten van de verkeersveiligheid. De gemeenten Neerijnen, Lingewaal en Geldermalsen hebben het bureau IVR (Integrale Veiligheid en Rampenbestrijding) in het leven geroepen, die bij de verschillende activiteiten/projecten betrokken worden c.q. een actieve rol vervullen.

Met betrekking tot de sociale veiligheid, is de gemeente (waaronder ook het bureau IVR) onlangs gestart met een actief beleid gericht op het terugdringen van overlast door jongeren. Er is gekozen voor een aanpak die zich zowel richt op het tegengaan van overlast die jongeren veroorzaken als op het vergroten van het onderlinge begrip tussen jongeren en dorpsbewoners die overlast ervaren. Het jongerenopbouwwerk is een belangrijke partner bij de uitvoering van dit beleid. Tevens wordt vorm gegeven aan een jongerenaccommodatie. Door deze aanpak en andere elementen van jongerenbeleid, zoals voorlichting over alcohol en drugs en het bieden van een zinvolle vrijetijdsbesteding wordt overlast door jongeren tegengegaan en de sociale veiligheid vergroot. (zie ook project 4 "Aanpakken").

Jongerenaccommodatie

In het kader van het bestrijden van jongerenoverlast en een goede signalering van probleemgedrag van jongeren heeft de gemeente gedurende twee jaar geëxperimenteerd met een jongerenaccommodatie. Dit experiment kan als geslaagd worden betiteld en wordt als een door het jongerenopbouwwerk begeleide activiteit voortgezet. De jeugdaccommodatie heeft twee doelen: aan de ene kant het verminderen van de overlast die door jongeren wordt veroorzaakt en het bieden van een ontmoetingsplaats voor jongeren en aan de andere kant het overbruggen van de kloof tussen de jongeren en hun omgeving. Belangrijk is dat jongeren zich meer verantwoordelijk gaan voelen (en verantwoordelijkheid nemen) voor hun gedrag en dat zij zinvolle activiteiten zullen ontwikkelen voor andere jongeren binnen de gemeente. Daarnaast is het streven dat de contacten met politie, de gemeente en volwassenen/ouderen zullen verbeteren.

Verkeersveiligheid

De verkeersveiligheid blijft een aandachtspunt in de gemeente. Door het inrichten van 30- en 60-kilometerzones, de aanleg van goede infrastructuur voor voetgangers en fietsers en het terugdringen van het sluijverkeer en forensenverkeer hoopt de gemeente de veiligheid te verbeteren. In dit verband wordt gewerkt aan de afronding van de randwegstructuur, wordt gezocht naar een oplossing voor de ontsluiting van Tricht en wordt de voet- en fietsverbinding tussen Tricht en Geldermalsen verbeterd. Tenslotte wordt gestructureerd overlegd met de Vereniging 3VO en verstrekt de gemeente een subsidie aan de vereniging. Zie ook het uitvoeringsprogramma (2006) van het Verkeersveiligheidsplan (2003)

2.8 Programmalijn leefbaarheid dorpen

Project 1 Voorzieningen aan de Jeugdlaan in Beesd

Achtergrond

In 2003 heeft de gemeenteraad het college opdracht gegeven voor een haalbaarheidsonderzoek naar de nieuwbouw van de sportzaal in Beesd en de versterking van het voorzieningenniveau (gymzaal, scholen, peuterspeelzaal, kinderopvang en bibliotheek). In 2004 is een uitspraak gedaan over de locatie van de voorzieningen (de Jeugdlaan). In 2005 is een budget toegekend van 4,5 miljoen euro voor de uitvoering van het project.

Stand van zaken

Er is een definitief besluit genomen over de locatie van de voorzieningen aan de Jeugdlaan. De sportzaal wordt nieuwbouw en zal geplaatst worden in de richting van de basisschool "de Lingelaar" en wellicht deels ondergronds wordt gebouwd. De peuterspeelzaal zal bij de sportzaal worden ondergebracht. Hierdoor kan de bibliotheek worden uitgebreid.

Beleidsdoelstelling

Versterking voorzieningenniveau van Beesd.

Acties

- Nieuwbouw en verplaatsen van de sportzaal, die voldoet aan de eisen voor het beoefenen van wedstrijdsport voor bestaande verenigingen.
- Onderbrengen van de peuterspeelzaal, de naschoolse opvang en een ontmoetingsruimte bij de sportzaal.
- Herinrichting, c.q. uitbreiding van de bibliotheek door gebruik te maken van de oude sportzaal.
- In het leven roepen van een breed samengestelde klankbordgroep, met een klankbordprotocol.

Planning

Naar verwachting wordt in 2007 gestart met de bouwactiviteiten en wordt het project in 2008 afgerond. Investeringsbedrag 4.500.000,- ; structurele lasten zie onder

2007	2008	2009
138.131	276.262	276.262

Project 2 Woonzorgzones Beesd en de Garstkampen

Achtergrond

In 2003 is door de woningcorporatie Betuws Wonen en instellingen voor welzijn en zorg (SZR) een visie opgesteld op wonen, welzijn en zorg in een vergrijzende gemeente. In deze visie werd gepleit voor een woonzorgzone in Beesd. Naar aanleiding hiervan is een stuurgroep in het leven geroepen waarin ook de gemeente participeert. De stuurgroep houdt zich bezig met drie onderwerpen:

1. de woonzorgzones in Beesd en de Garstkampen;

2. de leefbaarheid van kleine kernen;
3. eerstelijns gezondheidszorg.

Stand van zaken

In 2004/2005 is een ruimtelijk en functioneel Programma van Eisen opgesteld voor het realiseren van een zorgzone in Beesd (met name gericht op de Garstkampen). In 2006 is een voorstel gepresenteerd om in de Gastkampen wooneenheden met zorg te bestemmen voor ouderen en die op te nemen in de op te stellen integrale ontwikkelingsvisie. Als de zorgwoningen in de Garstkampen gereed zijn, wordt begonnen met de transformatie van de Lingehof. Op de plaats van de huidige intramurale voorziening worden zorgappartementen gerealiseerd. De Stichting Zorgcentra Rivierenland zal in beide woonzorgzones zorg leveren.

In afwachting van de realisatie van de woonzorgzones heeft de stuurgroep het voornemen in Beesd een steunpunt te realiseren.

Beleidsdoelstelling

Het realiseren van twee zones in Beesd (Garstkampen en Lingehof) waar ouderen zelfstandig kunnen wonen en waar intensieve zorg kan worden geleverd.

Acties

Realiseren 25 zorgwoningen in de Garstkampen.

Vervangen zorgcentrum de Lingehof door zorgappartementen.

Realiseren zorg- en welzijnsaanbod in beide zones.

Planning

Gereedkomen van de Lingehof (steunpunt Beesd): 2007.

Realisatie zorgwoningen in de Garstkampen: 2009-2010.

Vervanging zorgcentrum de Lingehof door zorgappartementen: na 2010.

Project 3 Steunpunt Rhenoy

Achtergrond

In de stuurgroep Wonen, welzijn en zorg is in het kader van de leefbaarheid van de kernen ten westen van Beesd besloten een steunpunt te realiseren in Rhenoy. Vanuit het steunpunt zal thuiszorg worden geleverd door de Stichting Thuiszorg en Maatschappelijk werk Rivierenland (STMR), welzijnsdiensten door de Stichting Welzijn Ouderen (SWO) en kunnen andere initiatieven gericht op de leefbaarheid van de kernen worden geïnitieerd.

Stand van zaken

Op dit moment wordt onderzocht of het steunpunt in het dorpshuis De Betuwe Poort kan worden ondergebracht. Als dat niet lukt, is Betuws Wonen bereid een woning beschikbaar te stellen voor het steunpunt.

Beleidsdoelstelling

Het realiseren van een laagdrempelige voorziening in Rhenoy van waaruit voorzieningen en activiteiten gericht op het versterken van de leefbaarheid in de omliggende kernen kunnen worden aangeboden en georganiseerd.

Acties

Er worden op dit moment afspraken gemaakt over de accommodatie van het steunpunt. Vervolgens moeten tussen de Stichting Thuiszorg en Maatschappelijk werk Rivierenland (STMR) en de Stichting Welzijn Ouderen (SWO) afspraken worden gemaakt over de bemensing van het steunpunt.

Planning

In de zomer van 2007 is het steunpunt Rhenoy operationeel.

Project 4 Aanpakken

Achtergrond

Het project Aanpakken! is geïnitieerd door de provincie met ondersteuning van de provincie met betrekking tot het thema Jeugd en Veiligheid. De gemeente heeft deze ondersteuning aangevraagd om problemen veroorzaakt door jeugd aan te pakken, problemen die niet alleen gevolgen hebben voor het veiligheidsgevoel van burgers maar ook voor jongeren zelf. Het project richt zich in de eerste plaats op preventie, aangevuld met jeugdzorg waar wenselijk en ingrijpen waar noodzakelijk. Er wordt zoveel mogelijk eerst gebruik gemaakt van bestaande initiatieven, methodieken, inzichten en beleid, door deze beter op elkaar af te stemmen. Alle relevante partners zijn in principe bij het project betrokken; preventief, curatief en repressief.

Stand van zaken

Op 8 augustus 2006 is een startbijeenkomst georganiseerd. Doel hiervan was om in gezamenlijkheid - t.w. gemeente, provincie en diverse instellingen die betrokken zijn bij jongeren - duidelijkheid te verkrijgen betreffende de ervaren problemen rondom de jeugd en daarnaast een aanzet te geven tot gezamenlijk overeengekomen oplossingsrichtingen. Deze startbijeenkomst werd gevolgd door een werkbijeenkomst op 12 september 2006. Hierin zijn t.a.v. de eerder geconstateerde problemen oplossingen en acties besproken en zo ver als mogelijk geconcretiseerd. Deze bijeenkomsten hebben de input geleverd voor het Plan van Aanpak, wat nu gereed is. In het Plan van Aanpak worden voorstellen gedaan om de problemen te voorkomen/verminderen. Dit plan is in december 2006 vastgesteld door het college.

Beleidsdoelstellingen

Uit de start- en werkbijeenkomst zijn de volgende doelstellingen naar voren gekomen:

- Aanpak drugs - en drankproblematiek onder jongeren
- Aanpak overlast door jongeren
- Aanbod van hulpverlening aan jongeren met meervoudige problematiek
- Bevorderen integratie en participatie van allochtone jongeren.

Acties

Vooruitlopend op de uitkomsten van het Plan van Aanpak heeft de gemeente voor 2007 al een structurele uitbreiding gerealiseerd van het jongerenopbouwwerk, van 8 uur naar 32 uur per week, kosten € 55.000, -.

Bovendien is structureel € 17.500, - beschikbaar gesteld voor PATCH, een programma dat voorziet in hulp aan jongeren met meervoudige problematiek.

Naast deze punten worden twee extra acties uitgevoerd; de invoering van een alcoholmatigingsbeleid en inzet van moderne communicatiemiddelen (MSN, SMS) via een jongerensite.

Planning

Januari 2007: Plan van Aanpak in commissie Samenleving

Begin 2007: Uitvoering acties uit Plan van Aanpak

Beleidsonderdelen	2006	2007	2008	2009
Wonen en voorzieningen				
Bestuurlijke opdracht voorzieningenniveau Beesd		138.131	276.262	276.262
Woonzorgzone Beesd	Grondgebied (GG)	GG	GG	GG
Wonen, welzijn en zorg	0	0	0	0
Woonbeleid	GG	GG	GG	GG
Welzijnsaccommodaties <i>Bibliotheek</i> <i>Ouderenbeleid</i>	-	-	-	-
Cultuur en identiteit				
Natuur- en landschapsbeheer	GG	GG	GG	GG
<i>Oudheidkunde (bestemmingsplan buitengebied)</i>	GG	GG	GG	GG
Recreatie en toerisme				
Fort Asperen	3.353	3.353	3.353	3.353
<i>Openluchtrecreatie</i>	51.627	51.562	51.562	51.562
Openbaar vervoer				
Buurtbussen	772	772	772	772
<i>Openbaar vervoer (regiotaxi)</i>	133.236	126.233	126.418	126.606
Veiligheid				
Overnemen keurmerktaken politie Integrale veiligheid (activiteiten)	0 25.000	0 17.500	0 17.500	0 17.500
Vereniging 3VO	363	363	363	363
Geluidsoverlast	29.717	31.918	32.396	32.881
Jongerenopbouwwerk	17.000	89.500	89.500	89.500

Bron: de productenraming 2007

Hoofdstuk 3 Het bevorderen van maatschappelijke participatie en sociale samenhang

3.1 Algemene doelstelling van het beleid

De gemeente zet zich in voor het bevorderen van maatschappelijke participatie en sociale samenhang. Het gemeentelijk beleid richt zich op:

- het vinden van nieuwe dragers voor vanzelfsprekende betrokkenheid van bewoners bij elkaar²
- het stimuleren van maatschappelijke participatie van inwoners door deelname aan werk en/of andere zinvolle activiteiten
- het ondersteunen van ouderen, mensen met een beperking en mensen met een psychisch probleem bij het volwaardig deelnemen aan de samenleving
- het inrichten van de openbare ruimte op een manier die sociale samenhang bevordert en obstakels voor participatie wegneemt.

3.2 Algemeen

Het versterken van de sociale samenhang is een belangrijke doelstelling van de WMO. In de wet wordt het stimuleren van sociale samenhang onder het prestatieveld 'leefbaarheid' geschaard. In deze nota is ervoor gekozen het stimuleren van sociale samenhang te behandelen in samenhang met twee andere prestatievelden, te weten prestatieveld 5 dat betrekking heeft op de maatschappelijke participatie van mensen met een beperking en prestatieveld 4 waar dat betrekking heeft op het ondersteunen van vrijwilligers. Een ander onderdeel van prestatieveld 4, het ondersteunen van mantelzorgers, wordt behandeld in hoofdstuk 4 van deze nota. Een van de belangrijkste instrumenten die de gemeente ten dienst staan bij het bevorderen van de sociale samenhang en maatschappelijke participatie is het verstrekken van subsidies. In 2007 wordt een nieuw subsidiebeleid aan de raad voorgelegd. Bij het opstellen van het nieuwe subsidiebeleid zal worden gezocht naar mogelijkheden om de systematiek voor het aanvragen van subsidies te vereenvoudigen. Ook wordt gekeken hoe het subsidiebeleid beter kan worden ingezet om beleidsdoelstellingen van de gemeente te ondersteunen. Ook bij de realisatie van ruimtelijke projecten zal het stimuleren van participatie en het versterken van de sociale samenhang een leidend thema zijn. Dat uit zich bijvoorbeeld in de keuze voor de inrichting van nieuwe buurten, de keuze voor de doelgroepen waarvoor wordt gebouwd en de voorzieningen die worden gerealiseerd.

3.3 Het stimuleren van ontmoeting

Als voorbeeld van beleid gericht op het versterken van de sociale samenhang wordt in de toelichting op het wetsvoorstel WMO genoemd het voorzien in aantrekkelijke plaatsen waar mensen elkaar kunnen ontmoeten, zoals een wijkcentrum of sportvoorzieningen, een buurtwinkel, speelplaatsen voor kinderen, een restaurantje waar mensen goedkoop kunnen eten.

² Draggers voor vanzelfsprekende betrokkenheid zijn ontmoetingsplaatsen, (buurt)activiteiten en instituten of personen die een 'makelaarsfunctie' vervullen tussen bewoners. Draggers waren vroeger bijvoorbeeld de kerk, de dominee, de weekmarkt, de buurvrouw die altijd bij de ouden van dagen langs ging, etc. Veel van deze dragers zijn verdwenen of hun betekenis is minder groot geworden.

In deze nota wordt ook het sociaal-cultureel werk in deze context gezien. Het sociaal-cultureel werk biedt inwoners van de gemeente immers de mogelijkheid mensen te ontmoeten met gelijke interesses en vaardigheden. Ditzelfde geldt ook voor sportactiviteiten en culturele vorming. De gemeente ondersteunt deze activiteiten door het verstrekken van subsidies.

De openbare Bibliotheek Rivierenland wil een belangrijke rol spelen als ontmoetingsplaats voor de inwoners van Geldermalsen. Het realiseren van een digitale bibliotheek (computers waar mensen – al dan niet onder begeleiding – informatie kunnen zoeken) is een voorbeeld van een actie die hieraan bijdraagt.

Ook de lokale media spelen een rol in het stimuleren van ontmoeting. De lokale media berichten over lokale aangelegenheden. Zij versterken daarmee het gemeenschapsgevoel en dragen ertoe bij dat inwoners elkaar leren kennen.

3.4 Participatie van ouderen, mensen met een beperking en mensen met een psychisch probleem

Participatie van mensen met een beperking

Het aantal ouderen neemt toe. Ook worden mensen steeds ouder. Het aantal mensen met een beperking neemt daardoor eveneens gestaag toe. Steeds meer ouderen blijven bovendien zelfstandig wonen, ook als zij fysieke beperkingen krijgen. Dit heeft te maken met het feit dat de toegang tot intramurale zorg steeds meer wordt beperkt tot mensen waarbij sprake is van vergaand regieverlies over hun eigen leven (denk aan mensen met dementie). Ook uit vrije keuze blijven mensen echter langer zelfstandig wonen. De gemeente moet ervoor zorgen dat mensen met een beperking (door ouderdom of anderszins) op een volwaardige manier kunnen participeren in de samenleving. Hiervoor krijgen de gemeenten in de WMO een wettelijke verantwoordelijkheid. Het vijfde prestatieveld van de WMO luidt:

‘het bevorderen van de deelname aan het maatschappelijke verkeer en van het zelfstandig functioneren van mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem en van mensen met een psychosociaal probleem’.

De memorie van toelichting op de WMO geeft aan dat het bevorderen van deelname aan het maatschappelijk verkeer niet uitsluitend gericht hoeft te zijn op mensen met een beperking. Het betreft hier een breed scala aan maatregelen. Het gaat om het vormgeven van een netwerk van voorzieningen op het gebied van wonen, welzijn en zorg, maar ook om de toegankelijkheid van de woonomgeving en openbare gebouwen of het organiseren van activiteiten met een sociaalrecreatief of sportief karakter voor specifieke doelgroepen.

De gemeenteraad heeft een bestuursopdracht gegeven voor het opstellen van een Nota integraal gehandicaptenbeleid. Met het uitvoering geven aan deze opdracht is gewacht tot het gereedkomen van deze nota en de implementatie van de WMO. In het eerste kwartaal van 2007 wordt een voorstel aan de gemeenteraad gezonden met een uitgewerkt voorstel voor de uitvoering van de genoemde bestuursopdracht.

Ouderenbeleid

Ouderenbeleid is gericht op het scheppen van voorwaarden op het gebied van welzijn, wonen en zorg om samen met maatschappelijke partners ouderen in staat te stellen zelfstandig en volwaardig deel te nemen aan de samenleving. Het beleid richt zich op het stimuleren van de zelfredzaamheid van ouderen en het voorkomen van sociaal isolement.

In de stuurgroep wonen, welzijn en zorg, waarin naast de gemeente diverse partners op het terrein van wonen, welzijn en zorg participeren wordt gewerkt aan het verbeteren van het voorzieningenniveau in Geldermalsen en

Beesd. Verder subsidieert de gemeente de Stichting Welzijn Ouderen die diverse activiteiten organiseert en ouderen op diverse terreinen ondersteunt, waarmee jaarlijks circa 2000 ouderen worden bereikt. Ook ondersteunt de gemeente vrijwilligersorganisaties voor ouderen en de Seniorenraad. Diverse individuele vormen van ondersteuning dragen tenslotte bij aan de participatie van ouderen, mensen met een beperking en mensen met een psychisch probleem. De gemeente koopt bij de Stichting Thuiszorg en Maatschappelijk werk Rivierenland maatschappelijk werk in. Bij het algemeen maatschappelijk werk kunnen mensen terecht voor psycho-sociale ondersteuning. Op grond van de Verordening maatschappelijke ondersteuning (voorheen Verordening voorzieningen gehandicapten) kunnen inwoners een woningaanpassing, vervoersvoorziening, rolstoel of hulp bij het huishouden krijgen. De gemeente zoekt nadrukkelijk naar manieren om de verstrekking van individuele voorzieningen waar mogelijk en zinvol in te bedden in een breder ondersteuningsaanbod, waarbij ook de inzet van vrijwilligers, de ondersteuning van mantelzorgers en het versterken van het persoonlijk netwerk van mensen met een ondersteuningsbehoefte worden betrokken. Hierbij wordt intensieve samenwerking gezocht met het CIZ, de SWO, de STMR, Betuws Wonen en andere externe partners.

3.5 Vrijwilligerswerk

Het vierde prestatieveld in de WMO betreft de ondersteuning van vrijwilligers en mantelzorgers. De ondersteuning van mantelzorgers wordt behandeld in hoofdstuk 4. Het vrijwilligersbeleid wordt behandeld in dit hoofdstuk omdat vrijwilligers een cruciale rol spelen in tal van voorzieningen die bijdragen aan de sociale cohesie (verenigingen, sportclubs, buurthuiswerk, etc.).

De gemeente heeft sinds 2003 een Vrijwilligerssteunpunt, dat is opgericht in het kader van de Tijdelijke Stimuleringsmaatregel Vrijwilligerswerk. In 2005 is het project geëvalueerd en op basis van de resultaten in de huidige omvang voortgezet. Het steunpunt verricht allereerst de 'traditionele' taken van het vrijwilligersbeleid, zoals een vrijwilligersvacaturebank, website, cursussen voor vrijwilligers en informatie en advies. Het Steunpunt vervult daarnaast een spilfunctie in het netwerk van partijen op het gebied van welzijn in de gemeente. Het bij elkaar brengen van partijen, het uitwisselen van informatie en kennis, het zoeken naar vrijwilligers voor specifieke diensten of taken, maar ook het faciliteren van initiatieven van burgers zijn zaken waarmee het Steunpunt zich bezighoudt. Een speciaal project vormen de maatschappelijke stages, waarmee jongeren in het middelbaar onderwijs bekend worden gemaakt met (vrijwillige) zorg en ondersteuning. Samen met het jongerenwerk wordt bovendien gekeken of jongeren kunnen worden gestimuleerd structureel vrijwilligerswerk te verrichten. In samenwerking met de afdeling Sociale Zaken zet het Steunpunt zich in op het gebied van sociale activering, waarbij (langdurig) uitkeringsgerechtigden worden toegeleid naar vrijwilligerswerk.

Naast het steunpunt vrijwilligers levert de gemeente een bijdrage aan het vrijwilligerswerk door het verstrekken van subsidies aan stichtingen en verenigingen die met vrijwilligers werken. Een nieuw subsidiebeleid wordt in 2007 aan de raad voorgelegd. Bij het opstellen van het nieuwe subsidiebeleid zal worden gezocht naar mogelijkheden om de systematiek voor het aanvragen van subsidies te vereenvoudigen. Ook wordt gekeken hoe het subsidiebeleid beter kan worden ingezet om beleidsdoelstellingen van de gemeente (bijvoorbeeld op het gebied van leefbaarheid of gezondheid) te ondersteunen.

3.6 Integratie van minderheden

De gemeente koopt bij de Stichting Vluchtelingenwerk en ROC Rivier inburgeringstrajecten in voor nieuwkomers. Hiermee geeft de gemeente uitvoering aan de Wet Inburgering Nieuwkomers. In afwachting van de nieuwe Wet inburgering, waarin de doelgroep van het inburgeringsbeleid opnieuw wordt gedefinieerd, heeft de gemeente geen gebruik gemaakt van subsidiemogelijkheden voor inburgeringstrajecten voor mensen die al langer in Nederland verblijven (oudkomers).

Daarnaast subsidieert de gemeente de Stichting Vluchtelingenwerk voor het aanbieden van inburgerings- en integratieactiviteiten. Het gaat daarbij met name om het geven van informatie, advies en juridische ondersteuning van vluchtelingen. Het ROC doet de cursussen in het inburgeringstraject.

In de programmabegroting staan als uitgangspunten verwoord met betrekking tot de uitvoering van de nieuwe Wet inburgering:

- Het beleid zal gericht zijn op de bevordering van de integratie en het aanbieden van programma's gericht op zelfredzaamheid aan de doelgroep waarvoor de gemeente verantwoordelijkheid draagt (beheersing Nederlandse taal, maatschappelijke oriëntatie en uitstroom naar betaald werk via het aanbieden van duale trajecten).
- Blijvend opvang bieden binnen de gemeente aan de asielzoekers met een verblijfsstatus.

3.7 Programmalijn maatschappelijke participatie en sociale samenhang

Project 1 Experiment sociaal-cultureel werk

Achtergrond

Leefbaarheid en sociale samenhang veronderstelt een actieve participatie van mensen in de lokale samenleving. Dit gebeurt op veel plaatsen uit eigen initiatief. Soms zijn mensen echter niet goed in staat om dat al of niet gezamenlijk zelf te organiseren en hebben zij een stimulans nodig om actief deel te nemen aan de samenleving. Sociaal cultureel werk draagt bij aan de verbetering van de leefbaarheid en de actieve participatie van groepen burgers door de stimulering van bewonersinitiatieven. Het afbouwen van Opus 5 en het in het leven roepen van de Stichting beheer Lingehuis heeft aanleiding gegeven een nieuwe impuls te geven aan het sociaal-cultureel werk. Naast de activiteiten die er in de gemeente al werden uitgevoerd, is daarom in de vorige raadsperiode voorgesteld te experimenteren met een meer actieve benadering bij het activeren van bewoners (te beginnen op een 3-tal plaatsen in de gemeente).

Stand van zaken

Op 21 juni 2005 is het raadsvoorstel "Vaststelling van de nota over sociaal cultureel werk (SCW)" vastgesteld. Er is vervolgens een opbouwwerker aangesteld voor 32 uur, voor de duur van een jaar. Per 1 februari 2006 is gestart met de pilot. Als eerste wordt de buurt rond de Badweg (Rivierenwijk) benaderd. Hiervoor is gekozen omdat de woningbouwvereniging bezig is met renovatie van de buurt.

In januari 2007 is de pilot geëvalueerd. De raad besluit hierover in februari 2007.

Beleidsdoelstelling

Het stimuleren van inwoners om actief deel te nemen aan de lokale samenleving.

Acties

In 2006 is naast het reguliere sociaal-cultureel werk de pilot 'activerend onderzoek' uitgevoerd. Drie aandachtsgebieden zijn hierin aangewezen: de Rivierenwijk in Geldermalsen, Kalenberg in Meteren en het Jongeren-en-woonomgeving-gebied in Beesd. De pilot wordt samenhangend met andere soorten welzijnswerk uitgevoerd. Op basis van een evaluatie van de resultaten wordt besloten over een bredere invoering van deze nieuwe vorm van sociaal-cultureel werk.

In de kadernotitie WMO is tevens geadviseerd het georganiseerde vrijwilligerswerk te betrekken. Als op grond van de evaluatie wordt besloten tot vervolgacties, wordt actief contact gezocht met verenigingen en vrijwilligersorganisaties om hen actief te betrekken.

Planning

In 2006 is de pilot 'activerend onderzoek' uitgevoerd. Begin 2007 zijn de resultaten bekend van de evaluatie. Op grond van de evaluatie doet het college voorstellen voor mogelijke vervolgacties.

Project 2 Multifunctioneel centrum

Achtergrond

De gemeente heeft enige tijd geleden het initiatief genomen te zoeken naar nieuwe huisvesting voor activiteiten die plaatsvinden in de Zeshoek en het Lingehuis. Beide accommodaties zijn aan vervanging toe. De combinatie van de unieke locatie 'de Schakelzone', ontwikkelingen in beleid en wetgeving en getoonde interesse van diverse partijen in huisvesting in het multifunctioneel centrum, bieden de gemeente de kans een multifunctioneel centrum te realiseren.

Stand van zaken

Aanvankelijk is onderzocht of nieuwbouw mogelijk was waarbij ruimten konden worden verhuurd aan commerciële partijen. Op deze wijze hoopte de gemeente de huurkosten voor de verenigingen en instellingen die van de accommodaties gebruikmaken op nul te kunnen houden. Uit haalbaarheidsonderzoek is gebleken dat op grond van het oorspronkelijke plan een sluitende exploitatie niet mogelijk zou zijn.

Op 20 december 2005 heeft de gemeenteraad definitief besloten dat het multifunctioneel centrum gerealiseerd wordt op de locatie 'de Schakelzone'. Daarnaast heeft de gemeenteraad ingestemd met het voorstel om de bibliotheek, een van de geïnteresseerde partijen in huisvesting in het multifunctioneel centrum, te verplaatsen van het centrum van Geldermalsen naar het multifunctioneel centrum, mist de maatschappelijke meerwaarde is aangetoond.

Beleidsdoelstelling

Herhuisvesting van de gebruikers van de Zeshoek en het Lingehuis, zo mogelijk te combineren met andere functies.

Acties

Onder maatschappelijke partners wordt naar maatschappelijk draagvlak gevraagd.

Er wordt een onderzoek ingesteld naar de optimalisatie van de mogelijkheden.

Er wordt gezocht naar partners om het project te realiseren.

Planning

- Begin 2007: onderzoek
- In 2007 wordt een projectvoorstel opgesteld.

Project 3 Netwerkondersteuning

Achtergrond

Indicatiestelling voor professionele zorg en ondersteuning vindt plaats aan de hand van objectieve criteria. Een indicatieprocedure kent twee mogelijke uitkomsten: de aanvrager maakt aanspraak op een voorziening of de aanvrager maakt geen aanspraak op een voorziening. Het feit dat iemand niet aan bepaalde indicatiecriteria voldoet betekent niet dat hij geen probleem ervaart. Als professionele voorzieningen (op grond van de indicatieregels) niet kunnen worden verstrekt, zijn soms wel andere vormen van ondersteuning mogelijk. Nog beter is het als professionele zorg en andere vormen van ondersteuning in een integraal perspectief kunnen worden ingezet. In de kadernotitie WMO is ervoor gepleit bij de toeleiding naar ondersteuning een bredere benadering te kiezen. Naast professionele zorg, kunnen ook andere vormen van ondersteuning bijdragen aan het welbevinden van inwoners met een ondersteuningsbehoefte. Als hulp kan worden geboden door mensen uit de directe omgeving heeft dat vanuit de cliënt bezien vaak voordelen. Door ondersteuning van het netwerk van een cliënt kan mogelijk een verbreding van de ondersteuning worden gerealiseerd. In de kadernotitie WMO wordt daarom gepleit voor een experiment.

Stand van zaken

Er zijn (minstens) twee beproefde methoden voor netwerkondersteuning. Een methode is ontwikkeld door MEE in samenwerking met de Universiteit van Maastricht (de MSNA-methode). Deze methode wordt door MEE gebruikt in de ondersteuning van (jong) gehandicapten die zelfstandig wonen. Zij leren hiermee hun netwerk onderhouden. Een tweede methode - ontwikkeld in de jeugdzorg door het Landelijk Centrum voor Herstelgericht Werken (LCHW) - is de Eigen Krachtmethode. In deze methode wordt de aanpak van een probleem 'in handen gegeven' van het sociale netwerk van de cliënt. In een *Eigen Krachtconferentie* wordt een plan opgesteld waarin wordt geformuleerd wat alle leden van het netwerk kunnen en willen bijdragen aan de ondersteuning van de cliënt en welke ondersteuningsvraag door een professionele partij moet worden ingevuld. De inzet van deze methodiek komt dus *in de plaats* van professionele indicatiestelling, zij het dat de randvoorwaarden waarbinnen de ondersteuning kan worden geboden wel van tevoren wordt vastgesteld. Geldermalsen wil in 2007 met de genoemde methoden experimenteren. Aan het eind van het jaar wordt de balans opgemaakt of deze methoden een vaste plek krijgen in het ondersteuningsaanbod van de gemeente.

Beleidsdoelstelling

Het ontwikkelen van een methodiek waarmee

- het professionele ondersteuningsaanbod is ingebed in een integrale aanpak;
- de regie van de cliënt centraal staat;
- overbelasting van mantelzorgers wordt tegengegaan;
- eenzaamheid wordt bestreden.

Acties

In 2007 wordt een aantal Eigen Krachtconferenties 'ingekocht' bij het Landelijk Centrum voor Herstelgericht Werken (LCHW). Als een aanvraag binnenkomt bij de gemeente voor professionele ondersteuning (waaronder hulp bij het huishouden) en daarbij sprake is van dreigend sociaal isolement en/of een overbelaste mantelzorger, kan de gemeente de Eigen Krachtmethode inzetten. De cliënt bepaalt uiteindelijk of hij van deze methode gebruik wil maken. Van dwang is geen sprake. De resultaten van de aanpak worden na drie maanden en na een jaar gemonitord. Er is een mogelijkheid geschapen om hiervoor subsidie van de provincie te ontvangen. In 2007 wordt tevens onderzocht wat de mogelijkheden zijn van de MSNA-methode. De gemeente maakt afspraken met MEE over de inzet van dit instrument voor cliënten van de gemeente. Ook hierbij worden de resultaten gemonitord met het oog op de evaluatie na het eerste jaar.

Planning

- Voor 2007 is een bedrag op de begroting opgenomen voor de ontwikkeling van netwerkondersteuning als onderdeel van de dienstverlening in het kader van de WMO.
- Voor 2007 wordt bij de provincie een subsidie aangevraagd om samen met het Landelijk Centrum voor Herstelgericht Werken (LCHW) een pilot te starten voor Eigen Kracht Conferenties over de hele breedte van de Wmo-doelgroep.
- Begin 2007 wordt – in overleg met MEE, de Seniorenraad, de Cliëntenraad WVG en het LCHW een profiel opgesteld van cliënten die in aanmerking komen voor netwerkondersteuning.
- In 2007 kan netwerkondersteuning worden aangeboden aan aanvragers van voorzieningen die voldoen aan het opgestelde profiel.
- De resultaten worden gemonitord na drie maanden en na een jaar.
- In 2007 kan een beperkt aantal cliënten van deze dienstverlening gebruikmaken (ca. tien).
- De resultaten van de netwerkondersteuning worden expliciet betrokken bij de verplichte evaluatie van de uitvoering van de Verordening maatschappelijke ondersteuning en het WMO-beleid.

Beleidsonderdelen	2006	2007	2008	2009
Het stimuleren van ontmoeting				
Sociaal-cultureel werk	89.890	89.890	89.890	89.890
Welzijnsaccommodaties (incl. onderhoud dorpshuizen: € 20.000)	37.690	41.564	41.434	38.260
Kunst en cultuur	900	900	900	900
Amateuristische kunstbeoefening	56.585	77.197	77.197	77.197
Culturele manifestaties	1.411	1.429	1.429	1.429
Media (regionale omroep: ROB)	9.166	9.117	9.117	9.117
Netwerkontwikkeling		25.000	25.000	25.000
Participatie van ouderen, mensen met een beperking en mensen met een psychisch probleem				
Ouderenbeleid	163.889	165.341	165.341	165.341
Algemeen maatschappelijk werk	176.129	148.545	148.545	148.545
Cliëntenparticipatie WWB en WVG	6.807	6.807	6.807	6.807
Vrijwilligerswerk				
Vrijwilligerswerk (incl. subsidie kadervormende activiteiten)	69.889	69.658	39.658	39.658
Integratie van minderheden				
Minderhedenbeleid	15.000	1.000	1.000	1.000

Bronnen:

- programmabegroting 2007;
- eindejaarsnota 2006 en
- collegebesluit formatie-uitbreiding i.v.m. de Wmo (november 2006)

Hoofdstuk 4 Het bevorderen van de gezondheid

4.1 Algemene doelstelling van het beleid

De gemeente stimuleert en ondersteunt de gezondheid van haar inwoners. De gemeente voert een lokaal gezondheidsbeleid dat zich richt op:

- het bieden van voorzieningen voor openbare geestelijke gezondheid;
- het geven van gezondheidsvoorlichting;
- het optimaal bereikbaar maken van gezondheidsvoorzieningen;
- zorgdragen voor de uitvoering van preventieve taken op dit beleidsterrein.

4.2 Algemeen

De gemeente is verantwoordelijk voor het voorkomen en bestrijden van gezondheidsbedreigingen en het verbeteren van de volksgezondheid. Uiteindelijk draagt een goed preventief gezondheidsbeleid bij aan het beheersbaar houden van de kosten voor zorg en de mogelijkheden van mensen om zo lang mogelijk zelfstandig te leven. Bij preventief gezondheidsbeleid gaat het om zaken als inenting en het bestrijden van infectieziekten, maar ook om het stimuleren van sportbeoefening en het ontmoedigen van ongezond gedrag. Veel gezondheidsbeleid maakt de gemeente samen met de andere gemeenten in de regio Rivierenland. Hiervoor is een gemeenschappelijke gezondheidsdienst (GGD) in het leven geroepen.

4.3 Uitvoering Wet Collectieve Preventie Volksgezondheid (WCPV)

De Wet collectieve preventie volksgezondheid geeft gemeenten de verantwoordelijkheid voor het organiseren van beleid gericht op de openbare volksgezondheid. De gemeente heeft daartoe een nota lokaal gezondheidsbeleid opgesteld waarin de kaders van het beleid zijn beschreven. Op basis van deze nota laat de gemeente taken uitvoeren door de GGD.

Lokaal stemt de gemeente het beleid af met dat van partners op het gebied van de volksgezondheid in het overleg 1ste lijnsgezondheidszorg. Regionaal vindt beleidsafstemming plaats in het portefeuilleberaad volksgezondheid. Het portefeuilleberaad stuurt de GGD aan.

Door de vergrijzing zal de vraag naar hulp en zorg de komende jaren toenemen. Door aandacht te besteden aan preventieve activiteiten, waaronder preventieve zorg voor de volksgezondheid, kan het stijgende beroep dat wordt gedaan op de gezondheidszorg worden ingeperkt. Gezondheid draagt bovendien bij aan het algehele welbevinden van mensen en is om die reden van belang.

4.4 Openbare geestelijke gezondheidszorg (OGGZ)

Het OGGZ-beleid wordt regionaal vormgegeven. Het beleid is erop gericht om mensen in ernstige probleemsituaties te ondersteunen in het weer opbouwen van een zelfstandig bestaan. De regio Rivierenland investeert niet alleen in preventie (het tegengaan van maatschappelijke uitval), maar ook in opvang en maatschappelijk herstel. Daartoe is een breed pakket van maatregelen opgezet:

Het Meldpunt Bijzondere Zorg registreert alle meldingen van ernstige overlast en zorg in de regio Rivierenland.

Dit zijn vaak mensen met psychiatrische en/of verslavingsproblemen samen met andere problemen (zoals vervuiling), die vaak geen zorg meer hebben. Andere voorzieningen zijn:

- Een dagopvang Dak en Thuislozen inclusief een outreachende functie voor verwijzing naar tijdelijk plaatsen van dak- en thuislozen (uitvoering Arcuris/De Grift)
- Een winternachtopvang (2005-2006, 2006-2007) (uitvoering Arcuris/De Grift)
- Bemoeizorg (uitvoering Gelderse Roos Rivierenland)

Het nieuw vastgestelde uitvoeringsplan in Nijmegen heeft geen financiële verhoging tot gevolg. De negen regiogemeenten betalen voor beleidsondersteuning, een aantal taken van het meldpunt Bijzondere Zorg, de dagopvang en de nachtopvang bij vorst € 119.056, - per jaar. Daarnaast wordt een deel van de kosten door de centrumgemeente voor maatschappelijke opvang betaald (Nijmegen). Ook de woningcorporaties dragen financieel bij aan het Meldpunt Bijzondere Zorg en de nachtopvang bij vorst.

In regio Rivierenland is men van mening dat het inwonertal van de regio (215.000) en de geografische ligging (op grote afstand van centrumgemeenten als Nijmegen, Utrecht en Den Bosch) het noodzakelijk maken om het OGGZ/MO (Maatschappelijke Opvang) pakket uit te breiden, zodat er een aanbod is dat beter aansluit bij de actuele behoefte. Regio Rivierenland hanteert daarbij twee uitgangspunten:

1. Een samenhangend OGGZ-ketenaanbod

Met elkaar zorgdragen voor complexe, meervoudige probleemsituaties in de regio. Daarbij wil men voorkomen dat instellingen en/of medewerkers de 'hete aardappel' - door gebrek aan ketenzorg en sluitende werkafspraken - aan elkaar doorgeven. De Regio stelt de vraag van bevolking en cliënten en een samenhangend aanbod van instellingen centraal.

2. Een zelfgeregeld OGGZ-ketenaanbod

Gezien de omvang van de regio (215.000 inwoners) en door de grote geografische afstand tot bovenlokale OGGZ/MO-voorzieningen (in Nijmegen, Arnhem, Utrecht en Den Bosch) is er in Rivierenland een sterke behoefte aan een sober, maar afdoende MO/OGGZ pakket. De negen regiogemeenten van Rivierenland zijn hard op weg om die samen met diverse samenwerkingspartners te realiseren en zodoende 'in de regio de eigen broek op te houden'. Uitgangspunt is dat inwoners uit de regio die dak- en/of thuisloos worden, zoveel mogelijk passende preventie, zorg en dienstverlening in de directe nabijheid van de oorspronkelijke woonplaats ontvangen. Namelijk daar waar zij nog ankerpunten hebben op basis waarvan zij met de nodige ondersteuning weer een zo zelfstandig mogelijk bestaan kunnen opbouwen. Bekend is dat indien dak- en thuislozen gedwongen zijn om gebruik te maken van stedelijke opvangvoorzieningen elders, een dergelijke uitweg wordt bemoeilijkt.

Gezien de landelijk geregelde financieringsstructuur, beschikken de negen regiogemeenten echter over weinig financiële middelen ten aanzien van de OGGZ. Vandaar dat zij een dringend beroep willen doen op de medefinanciering door centrumgemeente Nijmegen, de Provincie, het zorgkantoor en de woningcorporaties.

Om de genoemde doelstelling te behalen, bestaat al een uitgewerkt plan: *Uitvoeringsprogramma OGGZ/MO Rivierenland 2005-2007*. Dit programma is op 15 juni 2005 vastgesteld door de Stuurgroep OGGZ/MO Rivierenland. In de loop van 2007 wordt dit uitvoeringsplan geactualiseerd.

4.5 Sportbeleid

Het sportbeleid van de gemeente beperkte zich tot nu toe tot accommodatiebeleid (het voorzien in accommodaties voor sportbeoefening). Op 20 december 2005 heeft de gemeenteraad tot een bestuursopdracht sportbeleid besloten in aansluiting op het huidige voorwaardenscheppende accommodatiebeleid. Het gaat hierbij niet om sport als doel, maar om sport als middel om doelen op het gebied van volksgezondheid,

jeugdbeleid, seniorenbeleid, integratie, vrijwilligersbeleid, etc. te realiseren. Deze bestuursopdracht wordt uitgewerkt in een beleidsnota sportstimulering die begin 2007 gereed zal zijn. De beleidsnota wordt opgesteld in overleg met bestuursleden van sportverenigingen.

4.6 Integrale jeugdgezondheidszorg

De uitvoering van de integrale jeugdgezondheidszorg is opgedragen aan de regionale Gezondheidsdienst (GGD). De GGD voert voor de gemeente het Basistakenpakket (Btp) uit, bestaande uit een uniform deel en een maatwerkdeel. Het uniforme deel bestaat uit consultatiebureauzorg, de uitvoering van het vaccinatieprogramma en periodiek geneeskundige onderzoeken (Pgo's) op scholen. Bij de inrichting van het maatwerkdeel hebben gemeenten meer vrijheid. Gezien de beperkte financiële ruimte heeft de regio gekozen voor twee prioritaire thema's voor het maatwerkdeel, te weten risicogedrag bij jongeren en vroegsignalering. Bovenop het regionale beleid, voert de gemeente op punten eigen beleid. Voorbeeld hiervan zijn de opvoedingssprekuren van sociaalverpleegkundigen in het basisonderwijs. Ook investeert de gemeente actief in het betrekken van de uitvoerders van de jeugdgezondheidszorg bij de afstemming in de jeugdbeleidketen.

4.7 Verslavingsbeleid

Verslavingsbeleid valt niet onder OGGZ/MO-beleid in Rivierenland, maar is wel onderdeel van beleid en begroting van Regio Rivierenland. Ten aanzien van de verslavingszorg voert de Regio een eigenstandig beleid aanvullend op het beleid van de centrumgemeente. De Grift heeft een breed pakket van preventie en interventies op het gebied van verslaving, waarvoor Regio Rivierenland een substantiële subsidie verstrekt. Vanaf 2008 wordt het productenboek en de hoogte van de bijdrage van Regio Rivierenland opnieuw vastgesteld, in overleg en afstemming met centrumgemeente Nijmegen. De financiële middelen komen uitsluitend van centrumgemeente Nijmegen en de regiogemeenten. Momenteel hebben de gemeenten in regio Rivierenland een sterke behoefte aan meer inzicht in de prestaties, de producten van de verslavingszorg, zowel op het terrein van preventie als op het terrein van interventie.

4.8 Programmalijn het bevorderen van de gezondheid

Project 1 De BOS-Impuls

Achtergrond

De BOS-impuls is een vierjarige stimuleringsregeling van het ministerie van VWS om geconstateerde gezondheidsachterstanden en -risico's bij kinderen in de basisschoolleeftijd tegen te gaan. Deze achterstanden kunnen zich uiten in ongezond leefgedrag, overgewicht, bewegingsarmoede, rondhangen uit verveling, psychosociale problemen, gebrek aan sociale vaardigheden, voortijdig de school verlaten (schooluitval) en (kleine) criminaliteit. Om de genoemde problemen te voorkomen en te verminderen wordt de samenwerking gezocht tussen de Buurt, het Onderwijs en de Sport (BOS). Het project zal uitgevoerd worden in de Rivierenwijk en de Appelwijk in Geldermalsen.

Stand van zaken

In november 2006 heeft met de betrokken instellingen (o.a. GGD, Stichting Thuiszorg en Maatschappelijk werk Rivierenland (STMR), Mozaïek en scholen in de kern Geldermalsen) een startbijeenkomst plaats gevonden. In

december 2006 zijn de eerste werkgroepen bij elkaar geweest, waarin de betrokken instellingen participeren om in de eerste maanden van 2007 de actiepunten in uitvoering te brengen. De subsidie voor de BOS-impuls vanuit het ministerie over 4 jaar bedraagt in totaal: € 109.575,- De gemeentelijke bijdrage is gevonden in de bestaande activiteiten.

Beleidsdoelstelling

De volgende vier doelstellingen staan centraal in het project:

- Het aantal kinderen dat buiten schooltijd sport beoefent stijgt
- Kinderen worden gestimuleerd om lid te worden van een sportvereniging
- Bewonersgroepen dragen zorg voor speel en sportvoorzieningen in de openbare ruimte.
- Ouders en kinderen tussen de 4-12 jaar hebben een gezonde levensstijl ontwikkeld, BMI is gedaald en meer kinderen ontbijten.

Acties

Op de bovenstaande doelstellingen zijn concrete acties geformuleerd. De acties richten zich op vier onderdelen. Ten eerste de inzet van buurtsportwerk om kinderen na schooltijd op pleintjes en veldjes te laten sporten/spelen, ten tweede het geven van sportclinics om kinderen kennis te laten maken met niet-gangbare sporten, ten derde het geven van cursussen gericht op verbeteren van de gezondheid en als laatste de inzet van het sociaal cultureel werk om de buurt te activeren tot het organiseren van activiteiten en onderhouden van sport- en spelvoorzieningen.

Planning

Begin 2007:	Uitvoering actiepunten
Maart 2007:	Jaarlijkse evaluatie, ook naar het Ministerie van VWS
Maart 2008:	Jaarlijkse evaluatie, ook naar het Ministerie van VWS
Medio 2008:	Bespreken implementatie van projectresultaten na 2010
Maart 2009:	Jaarlijkse evaluatie, ook naar het Ministerie van VWS
Maart 2010:	Jaarlijkse evaluatie, ook naar het Ministerie van VWS

Beleidsonderdelen	2006	2007	2008	2009
Lokaal volksgezondheidsbeleid	7.200	7.400	7.400	7.400
Regionale GGD Rivierenland	349.734	373.833	379.440	385.132
Integrale JGZ (Rijksvergoeding)	328.265	328.265	328.265	328.265
Sportaccommodaties binnensport	112.719	112.719	112.719	112.719
Sportaccommodaties buitensport	242.900	273.101	300.271	298.771
Verslavingsbeleid (De Grift)	21.430	21.430	21.430	21.430

Bron: programmabegroting 2007

Hoofdstuk 5 Het bieden van ondersteuning, diensten en voorzieningen

5.1 Algemene doelstelling van het beleid

De gemeente streeft naar verbetering van de gemeentelijke dienstverlening, waarbij de vragen van de burger, bezoeker en ondernemer het uitgangspunt zijn. Doelstellingen van het beleid zijn:

- mensen met een beperking de mogelijkheden te bieden zelfstandig deel te nemen aan het maatschappelijk leven, hen in staat stellen een huishouden te voeren, zich te verplaatsen in en om de woning, zich lokaal te verplaatsen per vervoermiddel en medemensen te ontmoeten en op basis daarvan sociale verbanden aan te gaan;
- een integrale toegang te organiseren tot zoveel mogelijk vormen van zorg, ondersteuning, diensten, voorzieningen en vrijwillige hulp;
- het beschikbaar stellen van toegankelijke en laagdrempelige informatie over maatschappelijke ondersteuning.

5.2 Algemeen

Een van de opdrachten die de WMO de gemeenten geeft, is het verstrekken van informatie en advies aan inwoners over maatschappelijke ondersteuning (prestatieveld 3). De regering verwijst daarbij in de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel naar de één-loketgedachte. Burgers moeten zich in beginsel nooit meer dan een keer tot een overheidsloket te hoeven melden met een vraag. Dat betekent dat overheidsinstellingen hun backoffices zodanig moeten verbinden dat vragen van burgers op een laagdrempelige manier kunnen worden doorgeleid. Voor het gemeentelijk WMO-loket betekent dat in ieder geval dat sluitende afspraken worden gemaakt met het CIZ over de samenloop tussen AWBZ-zorg en ondersteuning die wordt geboden in het kader van de WMO. Deze opdracht wordt in de WMO ook nadrukkelijk aan de gemeente gegeven. Daarnaast kunnen gemeenten afstemming zoeken met andere aanbieders van diensten in het publieke domein om tot een integrale benadering van burgers te komen.

Een van de belangrijkste wijzigingen die de WMO met zich meebrengt is de overgang van de huishoudelijke verzorging van de AWBZ naar de gemeenten. Naast de 'oude' Wvg-voorzieningen verstrekt de gemeente vanaf 1 januari 2007 hulp in de huishouding. Bij hulp in de huishouding zijn drie categorieën te onderscheiden. In de eerste categorie gaat het om puur huishoudelijk werk (schoonmaken, opruimen, boodschappen doen, koken). Deze vorm van hulp in de huishouding wordt verstrekt aan mensen die vanwege een beperking (al dan niet tijdelijk) niet in staat zijn zelf het (hele) huishouden te doen. In de tweede categorie gaat het naast het verrichten van huishoudelijke taken ook om het 'in de gaten houden' van de cliënt (signaleringsfunctie). Deze vorm van ondersteuning kan worden ingezet als het gevaar bestaat dat de situatie van de cliënt verergert waardoor er zwaardere vormen van zorg nodig zijn. De derde categorie hulp in de huishouding is hulp bij het leren huishouden. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om een weduwnaar die moet worden begeleid bij het op poten zetten van een zelfstandig huishouden.

Bij het vaststellen van de noodzaak van het verstrekken van hulp in de huishouding wordt gekeken naar de bijdrage die huisgenoten kunnen leveren aan de huishouding. Dit geldt ook in situaties waarin huisgenoten dat niet gewend zijn of daarvoor weinig tijd hebben. Onder de AWBZ geldt hiervoor het Protocol Gebruikelijke Zorg. Hierin wordt objectief vastgelegd welke bijdrage aan het huishouden kan worden beschouwd als 'gebruikelijk'.

Ook de gemeente zal dit protocol als leidraad gebruiken bij het beoordelen van de noodzaak van het inzetten van hulp in de huishouding.

Voor huishoudelijke verzorging worden onder de AWBZ (inkomensafhankelijke) eigen bijdragen gevraagd. Het budget dat de gemeente krijgt voor de uitvoering van deze taak, is afgestemd op het heffen van eigen bijdragen. Ook voor de voorzieningen die in het kader van de WVG werden verstrekt gold sinds 2006 een eigenbijdrageregeling. De gemeente hanteert voor WMO-voorzieningen de eigen bijdrageregeling. De regeling die daarvoor in het Besluit maatschappelijke ondersteuning is vastgelegd volgt in grote lijnen de regeling zoals die geldt voor voorzieningen in de AWBZ. Het belangrijkste verschil is de keuze om de lagere inkomens te ontzien door geen nominale eigen bijdrage te heffen. De eigen bijdragen vallen daardoor voor alle gebruikers van hulp in de huishouding lager uit dan de maximaal toegestane eigen bijdragen.

5.3 Dienstverlening door de gemeente

Met de komst van de WMO krijgt de gemeente een aantal nieuwe taken bij het ondersteunen van burgers. De gemeente wordt verantwoordelijk voor het verstrekken van huishoudelijke hulp naast de al bestaande individuele voorzieningen die voor de inwerkingtreding van de WMO onder de WVG vielen. Daarnaast draagt de WMO gemeenten op het aanbod aan individuele voorzieningen 'samenhangend af te stemmen op de situatie van de aanvrager'. De gemeente moet dus maatwerk leveren en zich niet beperken tot het vaststellen van een aanspraak op professionele zorg of ondersteuning. De gemeente krijgt tenslotte een algemene regierol opgedragen op het gebied van maatschappelijke ondersteuning.

De komst van de WMO betekent hiermee een verbreding van de dienstverlening aan burgers. Het zoeken naar een oplossing voor beperkingen die mensen ondervinden in hun zelfstandig functioneren staat centraal. De gemeente krijgt de taak inwoners te informeren en adviseren over alle mogelijkheden voor ondersteuning. Naast informatie en advies is de gemeente verantwoordelijk voor de verstrekking van professionele voorzieningen zoals rolstoelen, woningaanpassingen, het collectief vraagafhankelijk vervoer (CVV) en hulp bij het huishouden. De ondersteuning die de gemeente biedt, gaat echter verder. Taken die onder de dienstverlening vallen zijn:

- het ondersteunen en begeleiden van mensen met een ondersteuningsbehoefte die niet zelfstandig hun ondersteuning kunnen regelen;
- het ondersteunen van mantelzorgers;
- het ondersteunen bij het versterken van het persoonlijk netwerk van mensen met een ondersteuningsbehoefte;
- het afstemmen van de ondersteuning die door verschillende partijen wordt geboden aan een persoon of gezin;
- het ondersteunen van mensen met een ondersteuningsbehoefte bij het vinden van ondersteuning van particuliere (vrijwilligers) organisaties.

De nieuwe vormen van dienstverlening worden geleidelijk ingevoerd vanaf 1 januari 2007. In eerste instantie wordt hiervoor het bestaande loket van de afdeling sociale zaken omgevormd tot breed WMO-loket. Op langere termijn gaat deze dienstverlening op in het integrale WMO-loket dat gezamenlijk met partners wordt opgezet.

5.4 Steunpunt mantelzorg

Het regionale steunpunt mantelzorg is onderdeel van de Stichting Thuiszorg en Maatschappelijk Werk Rivierenland. Het steunpunt geeft emotionele ondersteuning aan mantelzorgers en regelt respijtzorg voor mantelzorgers tijdens bijvoorbeeld vakanties.

De middelen voor mantelzorgondersteuning worden tot 1 januari 2008 verstrekt aan de centrumgemeente van de regio (in Rivierenland Tiel). Vanaf 2008 worden de middelen geleidelijk in vier jaar overgedragen aan de individuele gemeenten. Of de gemeenten het geld gebruiken om de bestaande voorzieningen in stand te houden, kunnen zij in principe zelf beslissen. Regionaal is afgesproken om in 2007 te onderzoeken of het steunpunt mantelzorg voldoende is toegerust om de gewenste ondersteuning te kunnen bieden en hoe vanuit het steunpunt het beste kan worden aangesloten op de mantelzorgondersteuning op lokaal niveau.

5.5 Individuele voorzieningen

In september 2006 heeft de gemeenteraad de Verordening maatschappelijke ondersteuning vastgesteld. Het verstrekkingenbeleid ten aanzien van aanpassingen aan woningen, vervoersvoorzieningen (waaronder Collectief Vraagafhankelijk Vervoer (CVV)) en rolstoelen (vastgelegd in de Verordening maatschappelijke ondersteuning) zoals dat in de nieuwe verordening is vastgelegd, is grotendeels gelijk aan het verstrekkingenbeleid onder de Wet voorzieningen gehandicapten. Belangrijkste wijzigingen in de verordening betreffen:

- De introductie van de hulp bij het huishouden als individuele voorziening.
- De keuzevrijheid tussen een voorziening in natura en een persoonsgebonden budget.
- Het in huur verstrekken van alle voorzieningen die nu in bruikleen worden verstrekt, waarbij een inkomensafhankelijke tegemoetkoming in de huurkosten wordt verstrekt.
- Het introduceren van eigen bijdragen en eigen betalingen voor alle verstrekte voorzieningen met uitzondering van rolstoelen.

De WMO voegt de hulp bij het huishouden toe aan de individuele voorzieningen die de gemeente verstrekt. De verordening maakt het mogelijk hulp bij het huishouden te verstrekken als 'algemene voorziening' of als 'individuele voorziening'. Het gaat bij hulp bij het huishouden als algemene voorziening om hulp die incidenteel nodig is (bijvoorbeeld ter vervanging van een zieke mantelzorger). Voor hulp bij het huishouden die langer nodig is, vindt een indicatie plaats en wordt de hulp als individuele voorziening verstrekt. De gebruiker kan dan kiezen voor een persoonsgebonden budget.

De Wet maatschappelijke ondersteuning bepaalt dat de gemeente 'de verkrijging van individuele voorzieningen' samenhangend moet afstemmen 'op de situatie van de aanvrager'. Hierin is het uitgangspunt vevat dat de gemeente te allen tijde maatwerk moet leveren. Door bij de intake voor (naar verwachting) langdurige ondersteuning het netwerk van de aanvrager en eventueel andere (professionele) partijen te betrekken, kan maatwerk worden geleverd. Uitgangspunt is dat professionele hulp een van de elementen is waaruit de ondersteuning kan bestaan. Andere elementen zijn bijvoorbeeld netwerkondersteuning, mantelzorg en mantelzorgondersteuning, de inzet van vrijwilligers, welzijnsdiensten of een of meer andere voorzieningen op grond van deze verordening. Het eerste jaar na invoering van de WMO wordt geëxperimenteerd met methoden om het eigen netwerk van de cliënt de regie te laten voeren over de inzet van professionele ondersteuning.

Eigen bijdragen

Er is gekozen voor het breed invoeren van eigen bijdragen en eigen betalingen bij het verstrekken van individuele voorzieningen. Hierbij is er – aansluitend op de doelstellingen van de gemeente op het gebied van minimabeleid - voor gekozen de minima te ontzien. Eigen bijdragen beginnen vanaf 120% van het relevante sociaal minimum. De gemeente verwacht hiermee een duurzaam betaalbaar stelsel van voorzieningen te

kunnen realiseren.

5.6 Participatie en klanttevredenheid

In de Wmo is gekozen voor het sturingsmodel van horizontalisering. Dit betekent dat de gemeente verantwoording moet afleggen door bereikte resultaten inzichtelijk te maken voor de lokale samenleving. De gemeente moet burgers en instellingen die betrokken zijn bij maatschappelijke ondersteuning, betrekken bij het opstellen van Wmo-beleid, bij de uitvoering en bij de evaluatie daarvan. Voor de beleidsvoorbereiding en planvorming is dit zelfs wettelijk verplicht.

In 2006/2007 wordt een visie op burgerparticipatie in de Wmo ontwikkeld in nauwe samenspraak met bewoners en organisaties.

De gemeente kent drie cliënten/adviesraden: de Cliëntenraad WVG, de Cliëntenraad WWB en de Seniorenraad. Bij de totstandkoming van het WMO-beleid en de Verordening maatschappelijke ondersteuning zijn deze raden om advies gevraagd. In 2007 wordt met de raden besproken op welke wijze de betrokkenheid van cliënten in het kader van de WMO gaat worden geregeld. Daarbij zijn drie vragen aan de orde:

1. Hoe wordt de advisering rondom WMO gerelateerde onderwerpen georganiseerd?
2. Hoe wordt de in de Verordening maatschappelijke ondersteuning voorgeschreven jaarlijkse evaluatie van de uitvoering van de verordening uitgevoerd?
3. Hoe wordt de in de WMO voorgeschreven jaarlijkse evaluatie van de uitvoering van de wet uitgevoerd?

Tot de tijd dat de eerste vraag is beantwoord, worden de bestaande adviesraden als vertegenwoordigers van de betreffende doelgroepen bij het beleid betrokken.

5.7 Bibliotheek

Vanaf 1 januari 2006 wordt het bibliotheekwerk binnen de gemeente Geldermalsen verzorgd door de Openbare(Basis) Bibliotheek Rivierenland. Deze is ontstaan uit fusie van de aanwezige bibliotheken in Rivierenland. De fusie is het gevolg van het Rijksbeleid tot herstructurering van het Bibliotheekwezen in Nederland. Doel van deze herstructurering is dat de bibliotheken in Nederland in staat worden gesteld op een vernieuwende wijze uiting te geven aan hun basisfuncties te weten de informatieve, de educatieve, de culturele en de ontmoetingsfunctie. Daarvoor is schaalvergroting een voorwaarde.

De Openbare Bibliotheek Rivierenland wil goed bereikbare en voor iedereen toegankelijke voorzieningen bieden voor informatie, educatie, cultuur en ontmoeting. Daartoe werkt de Openbare Bibliotheek Rivierenland samen met andere organisaties op sociaal, educatief en cultureel gebied in de regio en dient er sprake te zijn van een krachtig gemeentelijk opdrachtgeverschap. Door middel van de ontwikkeling van een gemeentelijk opdrachtgeverschap kan de Openbare Bibliotheek Rivierenland een bijdrage leveren aan de zelfredzaamheid van inwoners en de sociale samenhang.

5.8 Vluchtelingen en nieuwkomers

Op grond van de nieuwe Wet inburgering dient de gemeente een informatiepunt inburgering in te richten, waar alle inburgeringsplichtigen terecht kunnen voor informatie m.b.t. hun inburgering. Welke eisen het Rijk precies stelt aan een dergelijk informatiepunt, is op dit moment nog onduidelijk.

De taken van het informatiepunt waar aan gedacht moet worden zijn:

- Vraagbaak voor in Geldermalsen wonende allochtone burgers die familieleden willen laten overkomen in het kader van gezinsvorming en –hereniging;
- Vraagbaak voor alle vragen die samenhangen met de inburgeringsplicht (zoals termijnen, het inburgeringsexamen, de consequenties bij niet voldoen aan de inburgeringsplicht, te volgen procedures);
- Informatie verstrekken over aanbieders in de regio;
- Voorlichting geven aan inburgeringsplichtigen ten aanzien van hun rechten en plichten;
- Het uitvoeren van het eerste intakegesprek met inburgeringsplichtigen en het op basis daarvan afgeven van een beschikking.

In afwachting van de exacte voorwaarden die het Rijk stelt aan de informatieve functie die de gemeente krijgt, en de mogelijkheden die de bekostiging met zich meebrengt, wordt aan de volgende vormen gedacht waarbij een regionale aanpak de voorkeur geniet:

1. Ontwikkelen van schriftelijk voorlichtingsmateriaal dat ter beschikking komt via het Vreemdelingenloket, zelforganisaties, dorpshuizen, scholen en bibliotheek.
2. Eerste voorlichting onderbrengen bij het Vreemdelingenloket van de Gemeente Tiel (vindt nu ook al de voorlichting plaats);
3. Inrichten van een digitaal inburgeringloket waarbij aansluiting gezocht wordt bij het digitale WMO loket (INVIS);
4. Volledige of gedeeltelijke uitbesteding aan een externe organisatie, waarbij o.a. gedacht wordt aan de Stichting Vluchtelingen & Nieuwkomers Rivierenland

5.9 Programmalijn ondersteuning diensten en voorzieningen

Project 1 Inrichting integraal loket voor maatschappelijke ondersteuning

Achtergrond

In februari 2006 heeft de gemeenteraad de kadernotitie WMO vastgesteld. Daarin staan uitgangspunten geformuleerd voor de invulling van de 'informatie - en adviesfunctie' in Geldermalsen. In de kadernotitie WMO die in februari door de gemeenteraad van Geldermalsen is vastgesteld is de volgende missie verwoord ten aanzien van de invulling van de informatie - en adviesfunctie:

'Inwoners van Geldermalsen kunnen op één plek terecht met vragen over maatschappelijke ondersteuning. Dit centrale punt voor informatie en advies (het loket) is toegankelijk voor inwoners die zelf ondersteuning nodig hebben, voor vrienden, familieleden en mantelzorgers van inwoners met een beperking of (chronische) ziekte, voor 'professionals' en voor inwoners die zelf ondersteuning willen bieden. Er is één website en één telefoonnummer voor informatie en advies. Daarnaast zijn er meerdere fysieke loketten waar mensen binnen kunnen lopen met vragen over zorg en ondersteuning. Het loket geeft informatie en advies over alle mogelijke voorzieningen en diensten op het gebied van maatschappelijke ondersteuning, ongeacht wie of welke instelling de ondersteuning levert en binnen welk wettelijk regime de betreffende ondersteuning valt. Het loket vervult een spilfunctie tussen inwoners en organisaties; tussen organisaties onderling; en tussen professionals en vrijwilligers.'

Stand van zaken

In juni 2006 heeft de gemeente partners op het gebied van welzijn, wonen en zorg benaderd met de vraag of zij een actieve bijdrage willen leveren aan de ontwikkeling van een integraal loket voor maatschappelijke ondersteuning in Geldermalsen. In een werkgroep "Wmo-loket", naast de gemeentelijke projectleider Wmo-loket, onder andere bestaande uit de SWO, MEE-Gelderse Poort, STMR, Betuws Wonen, Bibliotheek, CIZ, SZR, Steunpunt Vrijwilligers en de cliëntenraad WVG wordt hierover overleg gepleegd.

Beleidsdoelstelling

Het realiseren van een laagdrempelige voorziening waar mensen terecht kunnen voor informatie en advies over alle terreinen van maatschappelijke ondersteuning, begeleiding bij het zoeken naar ondersteunende diensten en voorzieningen en het aanvragen van voorzieningen.

Acties

In de werkgroep WMO-loket wordt gesproken over de inrichting van een integraal loket voor maatschappelijke ondersteuning. De werkgroep stelt een advies op dat in het college en de gemeenteraad wordt besproken. Na goedkeuring door de gemeenteraad wordt de samenwerking (juridisch) vastgelegd en wordt het advies geïmplementeerd.

Planning

- Begin 2007 brengt de werkgroep integraal loket voor maatschappelijke ondersteuning een advies uit. Het advies wordt in februari 2007 besproken in het college en de gemeenteraad.
- Medio 2007 wordt een begin gemaakt met de implementatie.
- In februari 2007 wordt een samenwerkingsovereenkomst getekend door de samenwerkende partijen in het loket
- In februari 2007 wordt het bestaande loket van de WVG fysiek aangepast.

Project 2 Schuldhulpverlening

Achtergrond

Uit de evaluatie van het minimabeleid blijkt dat er de afgelopen periode bijna een verdubbeling heeft plaatsgevonden van het aantal aanvragen voor schuldhulpverlening. Dit vraagt om een actiever beleid dan tot op heden, enerzijds met betrekking tot de uitvoering, anderzijds aan de preventieve kant. Betere afstemming met andere beleidsvelden, zoals het reïntegratiebeleid is nodig.

Stand van zaken

Op dit moment voert de gemeente geen actief beleid ten aanzien van schuldhulpverlening. Er wordt niets gedaan aan preventie en er vindt onvoldoende afstemming plaats met andere beleidsvelden zoals het reïntegratiebeleid.

Er zijn offertes aangevraagd bij een aantal aanbieders van schuldhulpverleningstrajecten (bemiddeling, sanering en begeleiding). Er is door het ministerie van SoZaWe een stimuleringssubsidie toegekend van € 22.000,-

Beleidsdoelstelling

Het beter organiseren van de schuldhulpverlening in relatie met het reïntegratiebeleid.

Acties

Beoordelen van de offertes en een plan opstellen. Hierin is het ook van belang te bepalen of de drie elementen door dezelfde aanbieder gedaan worden. Het is bijvoorbeeld een optie om de begeleiding door het Algemeen Maatschappelijk werk te laten doen.

In het WMO-loket vindt een integrale benadering plaats van schuldenproblematiek in relatie tot andere beleidsvelden.

Planning

Voor 1 juni 2007 wordt een plan van aanpak ingediend bij het ministerie. (Is voorwaarde voor de subsidie)

Beleidsonderdelen	2006	2007	2008	2009
Voorzieningen gehandicapten	1.095.756	*861.356	861.356	861.356
Hulp in de huishouding (excl. Pgb)		1.384.019	1.384.019	1.384.019
Pgb voor hulp in de huishouding		118.603	118.603	118.603
Loket, regionaal telefoonnummer		50.000	50.000	50.000
Loket, INVIS-abonnement		10.000	10.000	10.000
Vluchtelingenwerk		**111.807		
Steunpunt mantelzorg (via CVTM)		14.238	14.238	14.238
Bibliotheek	438.530	440.133	440.133	440.133

Bron: programmabegroting 2007 en collegebesluit formatie-uitbreiding i.v.m. de Wmo (november 2006)

NB. * Het grote verschil met 2006 wordt verklaard door het aanbestedingsvoordeel voor rolstoelen en trapliften.

NB. ** Dit is een indicatieve rijksbijdrage voor 2007

Hoofdstuk 6 Het regisseren van preventief jeugdbeleid

6.1 Algemene doelstelling van het beleid

Kinderen in Geldermalsen horen op te groeien in een gezonde en pedagogisch en sociaal stabiele omgeving. Het gemeentelijk beleid richt zich op het voorkomen en waar nodig (helpen) oplossen van problemen, door:

- samen met partners ondersteuning en advies te bieden aan ouders en ook aan professionals in kinderopvang, peuterspeelzalen en scholen bij de begeleiding en opvoeding van kinderen;
- te investeren in een veilige en gezonde leefomgeving, in goede gezondheidszorg, kinderopvang en onderwijs;
- te zorgen dat ouders elkaar (al dan niet onder professionele begeleiding) kunnen ontmoeten en kunnen ondersteunen en adviseren bij opvoedingsvragen;
- het samen met partners snel onderkennen van problemen en voorkomen dat een probleemsituatie verergert.

6.2 Algemeen

De provincie is wettelijk verantwoordelijk voor de voorzieningen die zijn opgenomen in de Wet op de jeugdzorg en de instandhouding van de Bureaus Jeugdzorg. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor preventie. In het kader van het preventieve beleid schrijft de Wet op de Jeugdzorg voor dat de Bureaus Jeugdzorg ondersteuning bieden aan beroepskrachten, bijvoorbeeld op en rond scholen (informatie en advies). Gemeenten zijn daarentegen verantwoordelijk voor de samenhang in de beleidsketen.

‘De verantwoordelijkheden van gemeenten en provincies in de keten van de jeugdzorg zijn complementair: de provincie is verantwoordelijk voor het bieden van jeugdzorg aan kinderen en jongeren bij wie sprake is van ernstige opgroei- en opvoedproblematiek. Door het gemeentelijk jeugdbeleid moeten deze ernstige problemen zo veel mogelijk worden voorkomen.’ (Brief Ross aan de Tweede Kamer, 13 oktober 2004)

Over de invulling van het preventief jeugdbeleid zijn afspraken gemaakt tussen het ministerie van VWS, het IPO, de VNG en de MO-groep. Deze afspraken zijn in 2005 bekrachtigd in een convenant tussen de provincie Gelderland en de gemeenten. De minimumvereisten van het preventief jeugdbeleid zijn vastgelegd in de volgende vijf functies:

1. informatie aan ouders, kinderen en jongeren over opvoeden en opgroeien;
2. signalering van problemen door instellingen als jeugdgezondheidszorg en onderwijs;
3. toegang tot het (gemeentelijk) hulpaanbod, beoordeling en toeleiding onder andere door de beschikbaarheid van een ‘sociale kaart’ voor ouders, kinderen, jongeren en onderwijzers;
4. pedagogische hulp (advisering en lichte hulpverlening), zoals (school) maatschappelijk werk en coaching van jongeren;
5. coördinatie van zorg op lokaal niveau (gezinscoaching).

Deze vijf functies vormen de leidraad voor het preventief jeugdbeleid in de gemeente Geldermalsen. De gemeente plaatst het preventief jeugdbeleid echter in een breder kader waarin ook zaken als sport (gezondheid) en vrijetijdsbesteding (tegengaan van overlast) een plaats hebben.

6.3 Primaire preventie

Het preventief jeugdbeleid van de gemeente valt uiteen in twee delen. Het beleid gericht op primaire preventie richt zich op alle kinderen en jongeren en is gericht op gezondheid (consultatiebureaus, schoolartsen, etc.), voorbereiding op het basisonderwijs en sociale vorming (peuterspeelzaalwerk), een zinvolle vrijetijdsbesteding (jeugdwerk), het aanmoedigen van een gezonde levensstijl (sportbuurtwerk, sportpas, kennismakingssportlessen op het voortgezet onderwijs) en het ontmoedigen van ongezonde gewoonten (voorlichting over alcohol en drugs).

6.4 Secundaire preventie

Secundaire preventie richt zich op jeugdigen waarmee al problemen zijn geconstateerd. Dit beleid is bedoeld om te voorkomen dat problemen zodanig verergeren dat zij onbeheersbaar worden of dat jeugdigen in de jeugdzorg of het justitiële circuit terecht komen.

Zorgstructuur rond het onderwijs

De gemeente werkt samen met partners aan het opzetten van zorgstructuren rond het onderwijs waarin onderwijsinstellingen en organisaties op het gebied van jeugd(gezondheids)zorg effectief kunnen samenwerken, met als doel vroegtijdige signalering van problemen, lichte hulpverlening en verwijzing.

In het kader van de zorgstructuur rond het basisonderwijs houdt een sociaal verpleegkundige regelmatig spreekuur in de basisscholen voor ouders en lekrachten over opvoedingsvragen. De instelling van een multidisciplinair team is uitgesteld, omdat deze hulp-dichtbij-de-school vooralsnog een voldoende oplossing biedt voor de vragen van de school. Nadat de fusie tussen de peuterspeelzalen is afgerond zal de begeleiding zich ook naar de peuterspeelzalen uitstrekken.

Voor kinderen in de voortgezette schoolleeftijd participeert de gemeente in het zorgadviesteam (ZAT) van de Lingeborgh en het Jeugdpreventienetwerk (JPN). In het ZAT van de Lingeborgh worden leerlingen besproken van de Lingeborgh. Het Jeugdpreventienetwerk bespreekt tevens jongeren die buiten de gemeente voortgezet onderwijs volgen en waarmee zich schooloverstijgende problemen voordoen. Doel van deze afstemmingsoverleggen is om problemen met jongeren zo vroeg mogelijk te signaleren zodat snel adequate ondersteuning kan worden georganiseerd. Ten behoeve van het Jeugdpreventienetwerk is op 6 maart 2006 een convenant getekend door de deelnemende partijen.

In 2007 wordt het project Patch voortgezet in Geldermalsen. Patch is een netwerkbenadering voor jongeren van 16 jaar en ouder met ernstige meervoudige problematiek en werd tot 2005 gefinancierd door o.a. de provincie. Vanaf 2007 koopt de gemeente Geldermalsen Patch-trajecten in bij de Patch-organisatie in Tiel.

Voorkomen van onderwijsachterstanden

Sinds 1 augustus 2006 gaan de gelden voor onderwijsachterstandenbeleid grotendeels rechtstreeks naar de scholen. De gemeente houdt taken op het gebied van het regisseren van de jeugdbeleidketen (voor- en vroegschoolse educatie en de organisatie van lokaal overleg over coördinatie van lokale samenwerking). De middelen die de gemeente de afgelopen jaren kreeg voor onderwijsachterstandenbeleid zijn ingezet voor bestrijding schooluitval op scholengemeenschap De Lingeborgh ten behoeve van het Zorgadviesteam. De komende periode wordt met het onderwijs, peuterspeelzalen en zorginstellingen rond het onderwijs overlegd waar en hoe achterstandssituaties het meest effectief bestreden kunnen worden. Met de peuterspeelzalen wordt

nagegaan hoe hun signaleringsfunctie kan worden versterkt. Het streven is erop gericht de aansluiting van de peuterspeelzalen en de kinderopvang op het onderwijs te verbeteren.

De gemeente krijgt van het rijk vanaf augustus 2006 geormerkt € 53.000,- per jaar voor het bestrijden van onderwijsachterstanden. Dit budget zal worden ingezet voor het verder verbeteren van de zorgstructuur rond het onderwijs, de vorming van brede scholen, opvoedingsondersteuning, signalering, preventie, samenwerking, etc.

6.5 Programmalijn preventief jeugdbeleid

Project 1 Brede scholen in Beesd en Geldermalsen

Achtergrond

In 2003 heeft de gemeenteraad het college de bestuursopdracht Lokaal Onderwijsbeleid 2003 gegeven. Hierin werd het college gevraagd een onderzoek te doen naar de haalbaarheid van de vorming van brede scholen in Geldermalsen en Beesd.

Stand van zaken

In mei 2005 zijn twee pilotgebieden aangewezen voor de vorming van brede scholen in Geldermalsen en Beesd. Mei 2006 is een besluit genomen over het financieel kader van het brede schoolproject en is een coördinator brede scholen aangesteld. Begonnen is met een project dagarrangementen.

Beleidsdoelstelling

Het realiseren van een jeugdvoorzieningenstructuur met een doorlopend aanbod aan onderwijs, opvang, overblijf, sport, welzijns- en culturele activiteiten. Deze structuur draagt bij aan de ontwikkelingsmogelijkheden van kinderen en biedt oplossingen voor ouders om arbeid en zorg voor kinderen te combineren.

Acties

In 2008 zijn er twee groepen van twee brede scholen in de gemeente gerealiseerd: in Geldermalsen een brede school waarin 2 scholen participeren en in Beesd een met 2 scholen. Dat wil zeggen dat er in de gemeente Geldermalsen twee brede scholen zijn waarvoor afspraken zijn gemaakt met voorzieningen voor buitenschoolse opvang over dagarrangementen (in Geldermalsen vier dagen per week en in Beesd minimaal twee dagen per week).

Planning

De brede scholen worden ontwikkeld in de schooljaren 2006-2007 en 2007-2008.

Project 2 Versterken van de regie in de jeugdbeleidsketen

Achtergrond

De provincie Gelderland en de gemeenten in Gelderland hebben een convenant gesloten voor afstemming in het jeugdbeleid. Uitgangspunt van het convenant zijn de vijf functies van jeugdbeleid zoals het huidige kabinet die heeft geformuleerd samen met andere partijen:

- informatie aan ouders, kinderen en jongeren over opvoeden en opgroeien;

- signalering van problemen door instellingen als jeugdgezondheidszorg en onderwijs;
- toegang tot het (gemeentelijk) hulpaanbod, beoordeling en toeleiding onder andere door de beschikbaarheid van een 'sociale kaart' voor ouders, kinderen, jongeren en onderwijzers;
- pedagogische hulp (advisering en lichte hulpverlening), zoals (school) maatschappelijk werk en coaching van jongeren;
- coördinatie van zorg op lokaal niveau (gezinscoaching).

Stand van zaken

Er is een behoeftenonderzoek basisonderwijs uitgevoerd. Uitkomst van dit onderzoek was dat scholen er behoefte aan hebben zorg dicht rondom het onderwijs te organiseren. Een van de concrete vertalingen van deze doelstelling is het inzetten van sociaal verpleegkundigen van het GGD. Zij houden opvoedingssprekuren op basisscholen. In 2005 is het beleid geëvalueerd. Besloten is de zorgstructuur voor het basisonderwijs voort te zetten en uit te breiden naar het voortgezet onderwijs en de voorschoolse periode. Op grond hiervan worden activiteiten ontplooid die moeten leiden tot meer professionaliteit in de peuterspeelzalen. Er wordt voornamelijk geen multidisciplinair team ingesteld naast de huidige zorgstructuur. Ook is besloten Patch een plek te geven in de zorgstructuur. In het najaar van 2006 is een tweede evaluatie van de zorgstructuren uitgevoerd en op grond daarvan worden verbeterpunten doorgevoerd.

Beleidsdoelstelling

Sluitende ketensamenwerking in het jeugdbeleid waardoor de gemeente en partijen gezamenlijk de vijf functies van het jeugdbeleid optimaal kunnen uitvoeren.

Acties

Verbreding van de zorgstructuur naar het voortgezet onderwijs en de voorschoolse periode en het opnemen van Patch in de structuur.

Planning

- Verbreding zorgstructuur naar de voorschoolse periode: start in 2007 (fusie van de peuterspeelzalen)
- Aansluiting zorgstructuur op het voortgezet onderwijs: in 2007 wordt een experiment uitgevoerd.
- Patch als onderdeel van de zorgstructuur: medio 2007 geïmplementeerd.

Project 3 Bestrijden schooluitval

Achtergrond

Het beleid van de landelijke overheid stelt zich tot doel te zorgen dat zoveel mogelijk jongeren het onderwijs verlaten met een startkwalificatie (MBO-2/HAVO). Een belangrijk deel van de inspanningen om deze doelstelling te bereiken wordt lokaal verricht. Ook in Geldermalsen zijn jongeren die voortijdig het onderwijs verlaten of dreigen te verlaten. De gemeente probeert deze jongeren weer naar het onderwijs terug te leiden of zoekt met deze jongeren een passend leer-werktraject.

Stand van zaken

Voor de regio Rivierenland ondersteunt de Regionale Meld- en Coördinatiefunctie in Tiel (RMC-Tiel) voortijdig schoolverlaters bij het zoeken naar een passende opleiding. Jongeren die niet meer leerplichtige zijn (ouder dan 17 jaar) en die nog geen startkwalificatie hebben behaald, worden aangemeld bij de RMC-Tiel. Leerplichtige voortijdig schoolverlaters worden door de gemeentelijke leerplichtambtenaar begeleid in het zoeken naar een passende opleiding. Als het nodig is kunnen leerplichtige voortijdig schoolverlaters geverbaliseerd worden. Door de zorg rond leerlingen die problemen (lijken te) hebben te intensiveren, hoopt de gemeente voortijdig schoolverlaten te voorkomen. De leerplichtambtenaar participeert in het Zorgadviesteam van de Lingeborgh en heeft contacten met zorgadviesteams voortgezet onderwijs in de regio.

Door de toenemende aandacht voor het probleem van voortijdig schoolverlaten in de afgelopen jaren is het aantal gevallen dat wordt gesignaleerd en doorgeleid naar de RMC de afgelopen vijf jaar meer dan verdubbeld. Alle voortijdig schoolverlaters die door de gemeente zijn aangemeld bij de RMC zijn teruggebied naar een opleiding.

Beleidsdoelstelling

Het voorkomen van vroegtijdig schoolverlaten en het zorgen dat zoveel mogelijk jongeren met een startkwalificatie het onderwijs verlaten. Landelijk wordt gestreefd naar een afname van 30 % voortijdig schoolverlaters in 2006-2007 ten opzichte van het jaar 2001-2002. Voorlopig is het echter vooral zaak de signalering van voortijdig schoolverlaters te verbeteren, zodat alle gevallen die zich voordoen kunnen worden aangepakt.

Acties

- Het verbeteren van de samenwerking in de jeugdbeleidketen, waardoor jongeren die zonder diploma het onderwijs verlaten zo snel mogelijk kunnen worden teruggeleid naar een opleiding of leerwerktraject.
- Het maken van afspraken met het CWI over het aanmelden van werkzoekende jongeren zonder startkwalificatie.
- Vergroten van het aanbod aan stages, leerwerkplekken en opleidingsplekken.
- Uitbreiding leerplichtadministratie naar alle jongeren tot 23 jaar.

Project 4 Experiment opvoedingsondersteuning

Achtergrond

In de Kadernotitie WMO die in het voorjaar van 2006 door de raad is besproken wordt gepleit voor het stimuleren van de ouderbetrokkenheid in op jeugd gerichte voorzieningen. In de notitie wordt geconstateerd dat onder druk van professionalisering en veranderende leefpatronen de betrokkenheid van ouders minder vanzelfsprekend is geworden en soms zelfs helemaal verdwenen. Uitgangspunt van beleid zou moeten zijn dat in het jeugdbeleid altijd wordt gekeken naar mogelijkheden om ouders te betrekken bij activiteiten en voorzieningen. De werkgroep pleit voor een experiment waarbij ouders elkaar ondersteunen bij opvoedingsvragen. 'Rondom 'scharnierpunten' in de opvoeding van kinderen kan de gemeente (en/of partners) gesprekken tussen ouders ondersteunen of faciliteren. Scharnierpunten in de opvoeding zijn momenten waarop belangrijke veranderingen plaatsvinden in het leven van hun kind. Te denken valt aan de vierde verjaardag

waarna kinderen voor het eerst naar school gaan, de overgang naar groep 3 en de overgang naar de middelbare school. Ouders hebben op deze momenten naar verwachting een grotere behoefte aan informatie en advies en kunnen elkaar bijstaan. Het zou hierbij gaan om het aanbieden en ondersteunen van een beperkt aantal (informele) gesprekken tussen ouders onderling (op scholen, bij het consultatiebureau of in het buurthuis). Ouders kunnen elkaar helpen bij het oplossen van opvoedingsvragen. Deze werkwijze draagt bovendien bij aan de netwerkvorming van ouders onderling. In bijzondere gevallen kunnen deze gesprekken ook een signale rende functie vervullen', aldus de notitie.

Stand van zaken

De gemeenteraad heeft de aanbevelingen in de Kadernotitie overgenomen. Het experiment waarvoor in de Kadernotitie wordt gepleit wordt voorbereid.

Beleidsdoelstelling

Het stimuleren van de civil-society in het jeugdbeleid. Ouders helpen elkaar bij opvoedingsvragen.

Acties

Begin 2007 wordt een voorstel voorbereid voor de uitvoering van het experiment. Het experiment kan worden uitgevoerd op een of enkele scholen waar nu al opvoedingssprekuren worden gehouden. Hiertoe zal overleg worden gevoerd met de scholen. Het experiment zal worden geëvalueerd na afloop.

Planning

Eerste kwartaal 2007: overleg met scholen en sociaal verpleegkundigen over de mogelijkheden en de invulling van het experiment.

Voor juni 2007: behandeling voorstel.

Schooljaar 2007-2008: uitvoering experiment.

Beleidsonderdelen	2006	2007	2008	2009
Primaire preventie				
Lokaal onderwijsbeleid	93.640	95.990	95.990	95.990
Spreekuur Sociaal verpleegkundige	45.000	45.000	45.000	45.000
Onderwijshuisvesting	1.069.737	1.109.002	1.087.253	1.066.410
Brede school	29.137	17.482	11.655	
Zorgstructuren rond het onderwijs	10.000	10.000	10.000	10.000
Schoolbegeleiding	99.800	99.800	99.800	99.800
Breedtesport	24.942	30.484	36.027	44.341
<i>Speelplekkenbeleid</i>	70.090	71.543	71.543	71.543
Jeugd- en jongerenbeleid	70.816	160.613	143.471	143.329
Peuterspeelzaalwerk	120.541	128.911	123.237	122.875
Integrale jeugdgezondheidszorg	-	-	-	-
Verslavingszorg (De Grift)	21.430	21.430	21.430	21.430
Opvoedingsondersteuning/JIP	16.534	16.534	16.534	16.534
Secundaire preventie				
Leerlingenvervoer	535.000	475.000	475.000	475.000
Leerplicht	150	150	150	150
Onderwijsachterstandenbeleid	22.230	53.000	53.000	53.000
Kinderopvang	34.000	15.000	15.000	15.000
Bestrijden van jongerenoverlast				
Jongerenopbouwwerker/experiment jongerenaccommodatie	-	-	-	-

Bron: programmabegroting 2007

Hoofdstuk 7 Het bieden van vrouwenopvang en het bestrijden van huiselijk geweld

7.1 Algemene doelstelling van het beleid

De gemeente werkt aan het voorkomen en terugdringen van huiselijk geweld, door:

- in samenwerking met partners te zorgen dat geweld na constatering zo snel mogelijk stopt;
- de gevolgen van geweld voor slachtoffers te minimaliseren door een goed hulpaanbod;
- door snelle signalering, goede informatievoorziening en adequate doorgeleiding naar achterliggende voorzieningen recidive te voorkomen.

7.2 Algemeen

Gemeenten spelen een belangrijke rol in het aanpakken van het maatschappelijke probleem huiselijk geweld. Gemeenten regisseren de keten van hulpverlening aan slachtoffers, getuigen én daders van huiselijk geweld. Omdat veel hulpverleningsorganisaties – zoals Vrouwenopvang, Bureau Jeugdzorg, Kairos (daderhulpverlening), maar ook politie en openbaar ministerie – op bovenlokaal of regionaal niveau zijn georganiseerd, krijgen in de praktijk vaak de centrumgemeenten of intergemeentelijke organisaties deze regierol toebedeeld voor de aanpak van huiselijk geweld. Nijmegen is voor de regio Gelderland-Zuid centrumgemeente voor de Maatschappelijke - en Vrouwenopvang. In die hoedanigheid neemt Nijmegen het voortouw bij het ontwikkelen van een regionale aanpak van huiselijk geweld. De gemeenten in de regio Rivierenland worden betrokken via het regionale portefeuillehouders overleg Volksgezondheid en Zorg.

7.3 Vrouwenopvang en bestrijding huiselijk geweld

Advies- en Steunpunten Huiselijk Geweld: de frontoffice

Een belangrijke voorziening bij het bestrijden van huiselijk geweld is het Advies- en Steunpunt Huiselijk Geweld. Het Advies- en Steunpunt (fysiek ondergebracht bij Vrouwenopvang Hera in Nijmegen) is een loket, waar zowel slachtoffers, daders, getuigen als professionals in ieder geval telefonisch terecht kunnen voor informatie en ondersteuning in de vorm van deskundige adviezen, eerste gesprekken en doorverwijzing bij een feitelijke situatie van huiselijk geweld. Het Advies- en steunpunt is voor alle groepen (slachtoffers, daders, getuigen en professionals) in de regio Gelderland-Zuid een eerste aanspreekpunt. Daarbij wordt extra aandacht besteed aan een goede bereikbaarheid voor groepen waar extra aandacht voor vereist is (bijvoorbeeld allochtone vrouwen, maar ook ouderen).

De keuze voor een regionaal opererend Advies- en steunpunt front office in alleen Nijmegen is daarbij mede gebaseerd op het streven naar een zo efficiënt mogelijke inzet van personeel, materieel en kennis. Er is onderzocht of het mogelijk is om in de regio Gelderland –Zuid nog een tweede front office te openen, en wel in Tiel. Dit bleek – op dit moment – financieel niet haalbaar.

De backoffice in Rivierenland

Slachtoffers, getuigen en daders van huiselijk geweld kunnen voor de feitelijke hulpverlening voor een groot deel in de regio Rivierenland terecht. Bestaande hulpverleningsstructuren in de regio Rivierenland worden

hiertoe afgestemd op het Advies- en steunpunt in Nijmegen. Dit proces wordt aangestuurd door de GGD. Deze is in de regio aangesteld als projectleider voor het thema huiselijk geweld, in samenwerking met de gemeente Tiel.

De aanpak van huiselijk geweld en de WMO

De rol die individuele gemeenten spelen in het beleid bestaat uit:

- bekendheid geven aan het bestaan van het Advies- en steunpunt in Nijmegen onder inwoners en instellingen in de gemeente;
- het bevorderen van signalering van huiselijk geweld door lokaal opererende professionals zoals leerkrachten, fysiotherapeuten en huisartsen;
- het bevorderen van de interne samenhang aanpak huiselijk geweld én het bevorderen van de samenhang met activiteiten van lokale (externe) partners en regionale faciliteiten.

Inzet provincie

Ook de provincie wil zich hard maken voor de aanpak van huiselijk geweld. Concreet wil de provincie één provinciaal telefoonnummer instellen voor huiselijk geweld. De provincie wacht daarbij af totdat meer duidelijkheid is over het Advies- en steunpunt in Nijmegen en de organisatie van de backoffice.

Politie en OM

Het Advies- en steunpunt en de bijbehorende backoffice richten zich vooral op de hulpverlening maar in het kader van de aanpak van huiselijk geweld speelt ook een strafrechtelijke aanpak door politie en justitie. Voor zowel de politie als justitie, het OM, geldt dat er landelijke beleidslijnen zijn ontwikkeld als het gaat om de strafrechtelijke aanpak van huiselijk geweld.

Beleid is dat de politie de verdachte terstond aanhoudt indien sprake is van een redelijk vermoeden van schuld bij een heterdaadsituatie. Verder worden alle gegevens in een als 'huiselijk geweld' geormerkt dossier vastgelegd. Het OM zal bewijsbare huiselijk-geweldzaken in beginsel altijd vervolgen. Ook als het slachtoffer dat aangifte heeft gedaan dit later wil terugdraaien.

Daderhulpverlening moet in een zo vroeg mogelijk stadium worden geïntegreerd in de strafrechtelijke aanpak van huiselijk geweld. Hiermee kan een duurzaam effectieve aanpak worden gerealiseerd.

Beleidsonderdelen	2006	2007	2008	2009
Maatschappelijke opvang				
Vrouwenopvang				
Bestrijden huiselijk geweld		6.320	6.340	6.400
Verslavingsbeleid				

Hoofdstuk 8 Programma maatschappelijke ondersteuning 2007-2011

In het onderstaande schema zijn de speerpunten uit het Programma maatschappelijke ondersteuning schematisch weergegeven. De inhoud en de planning van de in het schema genoemde projecten is opgenomen in de laatste paragraaf van de hoofdstukken 2, 3, 4, 5 en 6 van deze nota.

Programma maatschappelijke ondersteuning 2007-2011				
Programmaliijn leefbaarheid	Programmaliijn maatschappelijke participatie en sociale samenhang	Programmaliijn gezondheid	Programmaliijn ondersteuning, diensten en voorzieningen	Programmaliijn preventief jeugdbeleid
<i>Project 1</i> Voorzieningen aan de Jeugdlaan in Beesd	<i>Project 1</i> Experiment sociaal- cultureel werk	<i>Project 1</i> BOS-Impuls	<i>Project 1</i> Inrichting integraal loket voor maatschappelijke ondersteuning	<i>Project 1</i> Brede scholen in Beesd en Geldermalsen
<i>Project 2</i> Woonzorgzones in Beesd en de Garstkampen	<i>Project 2</i> Multifunctioneel centrum		<i>Project 2</i> Schuldhulp- verlening	<i>Project 2</i> Versterken regie in de jeugdbeleidketen
<i>Project 3</i> Steunpunt Rhenoy	<i>Project 3</i> Netwerk- ondersteuning			<i>Project 3</i> Bestrijden schooluitval
<i>Project 4</i> Aanpakken				<i>Project 4</i> Experiment opvoedingsonder- steuning